

БОРАЦ

САВЕЗ УДРУЖЕЊА БОРАЦА НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКИХ РАТОВА СРБИЈЕ

Година XXIII ★ Број 249 ★ 1. новембар 2025.

ЦЕНА 300 РСД

ОТАЏБИНА СЕ БРАНИ ЛЕПОТОМ

ISSN 2787-1118

9 772787 111002

Војна парада поводом Дана српског јединства, слободе и националне заставе

СНАГА И ПОНОС

Војна парада под називом „Снага јединства“ одржана је 20. септембра испред Палате Србија на Новом Београду, дуж Булеvara Николе Тесле, поводом Дана српског јединства, слободе и националне заставе.

Командант војне параде био је начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милан Мојсиловић. Ангажовано је око 10.000 учесника, а приказано је око 2.500 средстава наоружања и војне опреме. Бројни посетиоци параде могли су да виде више од 600 возила, 70 ваздухоплова и 20 пловних објеката.

Парада је почела дефилеом ешелона јединица свих родова и служби у Војсци Србије, кадета Војне академије, као и ветерана, а потом је уследио приказ увежбаности стројевих радњи-егзерцир, који су извели припадници Гарде Војске Србије.

На Дунаву је уследио дефиле ешелона пловних објеката Речне флотиле на челу са командним бродом БПН-30 „Козара“. Након тога уследио је приказ дела способности припадника Одред војне полиције специјалне намене „Кобре“.

Ешелон јединица на возилима

Посетиоци су били у прилици да виде део најсавременијег наоружања и војне опреме којим су опремљене јединице Војске Србије, као и део средстава из развоја предузећа домаће одбрамбене индустрије. Међу број-

ним средствима наоружања и војне опреме приказани су и ракетни системи за противваздухопловна дејства, савремени радар, борбена оклопна возила, модернизовани тенкови, савремени артиљеријски системи, даљински пилотиран ваздухоплов и нападни дронови.

У саставу ешелона оклопних јединица, учествовали су модернизовани тенкови М-84АС 1/2/3, модернизована борбена возила пешадије М80 АБ1/2, возила „Милош“, „Лазар 3“, „хамер“, МРАП М20, БОВ и бројна друга. Ту су и самоходна хаубица 155 мм НОРА, модернизовани ПВО системи PASARA и беспилотне летелице. По први пут је приказан ракетни систем „Puls“ израелске производње, чији је домет до 300 километара, као и дронови самоубице из UAE „šedou 25“ и „šedou 50“, израелски извиђачки дрон „hermes 900“, чија је аутономија 36 сати, као и модерни руски системи електронског ратовања „красуха“.

На паради су учествовали и борбени авиони МиГ-29, „орао“, транспортер Ц-295, борбени хеликоптери Ми-35М, Х-145М, „газела“, Ми-8. Налет ваздухоплова је употпунио заједнички прелет авиона МиГ-29 и француских „рафала“.

Крај војне параде увеличао је падобрански скок припадника 63. падобранске бригаде из хеликоптера Х-145, са висине између 1.500 и 2.000 метара, који су носили заставу Републике Србије и Војске Србије, и завршни поздрав, прелет авиона МиГ-29.

БОРАЦ

Часопис Савеза удружења бораца
народноослободилачких ратова Србије

Савез бораца НОР-а Југославије
одликован је 1956. године
Орденом народног хероја.

СУБНОР Србије
одликован је 2018. године
Сретењским орденом трећег степена

ОСНИВАЧ И ИЗДАВАЧ
СУБНОР Србије
Београд, Савски трг 9/4
www.subnor.org.rs

ГЛАВНИ УРЕДНИК
Љубиша Диковић

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Зоран Јаковљевић

РЕДАКЦИЈА
Братислав Храстински
Станислав Рескушић
Оливера Синадиновић

ФОТОГРАФИЈЕ
Братислав Храстински
Зоран Јаковљевић
Агенција Тањуг

Лист излази двомесечно
Цена: 300 дин.

Телефон: +381 11 66 43 775
E-mail: info@subnor.org.rs

Штампа
ПАН-ПЛАСТ
Београд, Нехруова 95

CIP – Каталогизација у публикацији
Народне библиотеке Србије
329.75(497.11)

Борац: Гласило Савеза удружења бораца
Народноослободилачких
ратова Србије / главни уредник Видосав
Ковачевић; одговорни уредник
Зоран Јаковљевић – 1992. бр1- -Београд
СУБНОР Србије, 1992-
(Београд : Пан-пласт) – 28 cm
Двомесечно.
ISSN 2787-1118 = Борац (СУБНОР Србије)
COBISS.SR-ID 23800588

Пише:
Зоран ЈАКОВЉЕВИЋ,
пуковник пилот

„БОРАЦ” СНАЖНО ОРУЖЈЕ У СРПСКОЈ ПЕРИОДИЦИ

Пред нама је 249 број часописа „Борац”. Иза нас са одласком 2025. године остаје XXIII година постојања и трајања овог значајног часописа. Од првога броја до данас, свих ових година уређивачки концепт часописа није мењан. На првом месту је увек простор за догађаје који су обележили значајне активности СУБНОР-а Србије у оквиру неговања традиција ослободилачких и одбрамбених ратова Србије, одржаних скупова, прослава, конференција, промоција, округлих столова, састанака и тд.

Издање овог броја часописа Борац, представља путовање кроз богатство културе традиције и историје Србије, кроз догађаје који су обележили значајне активности СУБНОР-а Србије у периоду од марта до новембра 2025. године, богат је фотографијама, а доминира текст о неговању војних традиција, „80 година од формирања ЈНА, настале од бригада и дивизија” – елитних јединица Народноослободилачке војске Југославије, чији су борци донели Слободу, као највећу цивилизацијску вредност коју и данас уживамо.

Текстовима часописа настоји се дати снажан допринос јачању организације, СУБНОР-а Србије, и развијању демократске политичке културе, обликовању јавног добра, као и бољем артикулисању јавних догађаја. Часопис излази с уверењем да је поље јавне перцепције стварности потребно рационализовати како би живот у друштвеној заједници био људскији, демократскији и предвидивији. Рубрике у овом часопису имају кратку, јасну, аргументовану, резимирану и поентирајућу форму како би биле разумљиве широј јавности.

Ово издање часописа Борац осмишљено је са циљем да се јавност информисе о томе колико се и на који начин, СУБНОР Србије бави актуелном проблематиком и до каквих сазнања и закључака долази, јер СУБНОР Србије је симбол борбе за правду, достојанство, слободу и мир. То је организација која носи дух отпора, снагу јединства и одлучност народа да брани своје вредности, а часопис Борац један је од ретких у српској периодици, који је профилисан врло свестрано, готово енциклопедијски, са постављеним високим стандардима у квалитету, у садржајном, естетском и сваком другом погледу.

Вредност овог издања је и дељење сазнања информисањем, а све са циљем да се на тај начин обогатује и изграђује потенцијал СУБНОР-а Србије, као и остваривање права опште јавности да буде упозната са свим активностима СУБНОР-а Србије, једног специфичног дела друштвеног система.

**ОВО ИЗДАЊЕ ЧАСОПИСА БОРАЦ
ОСМИШЉЕНО ЈЕ СА ЦИЉЕМ
ДА СЕ ЈАВНОСТ ИНФОРМИШЕ
О ТОМЕ КОЛИКО СЕ И НА КОЈИ
НАЧИН, СУБНОР СРБИЈЕ БАВИ
АКТУЕЛНОМ ПРОБЛЕМАТИКОМ
И ДО КАКВИХ САЗНАЊА И
ЗАКЉУЧАКА ДОЛАЗИ, ЈЕР СУБНОР
СРБИЈЕ ЈЕ СИМБОЛ БОРБЕ
ЗА ПРАВДУ, ДОСТОЈАНСТВО,
СЛОБОДУ И МИР.**

Овај пројекат је финансиран из буџета Републике
Србије - Министарства одбране. Статусни листи
у подржаном издању узнемо неопходни ставови
уколико који је доделио одобрено.

У Нишу одржана ванредна седница скупштине СУБНОР-а Србије

ГЕНЕРАЛ ЉУБИША ДИКОВИЋ НА ЧЕЛУ СУБНОР-а ХЕРОЈУ СВА ПОЧАСТ

У сали Скупштине града Ниша 16. марта, одржана је ванредна седница скупштине Савеза удружења бораца народноослободилачких ратова Србије (СУБНОР), на којој је за новог председника изабран генерал Љубиша Диковић, уместо досадашњег председника, генерал-мајора у пензији Видосава Ковачевића.

Нови председник СУБНОР-а Србије генерал Љубиша Диковић, вишегодишњи је начелник Генералштаба Војске Србије, један од најбољих српских официра у историји ратовања и команданата, али пре свега војник.

Делегати СУБНОР-а Србије су поверили четворогодишњи мандат генералу Диковићу, као часном човеку и официру. За заменика председника изабран је Томица Миленковић. Скупштина је изабрала и нови састав извршног и надзорног одбора, а на функцију генералног секретара постављен је пуковник Зоран Јаковљевић.

Скоро листом, делегати су оценили да је долазак генерала Диковића на чело СУБНОР-а велики добитак, не само за организацију, већ и за отаџбину и за народ. Подршку за избор на место председника СУБНОР-а Србије генерал Диковић добио је од многобројних општинских, градских, окружних организација и покрајинског одбора АП Војводине.

У свом обраћању, након избора, генерал Љубиша Диковић, говорио је о даљем правцу деловања организације, а посебно је истакао неопходност да се СУБНОР Србије не ослања искључиво на прошлост, већ да се активно бави савременим питањима бораца и њихових права.

„Ослободилачки рат и антифашистичка борба су темељне вредности СУБНОР-а Србије, али мора се водити рачуна и о борцима из новијих сукоба на овим просторима, попут одбране од НАТО агресије 1999. године. Ти борци припадају и нама, јер ми, организација од преко 100.000 чланова, не може

Председник СУБНОР-а генерал Љубиша Диковић на седници Скупштине

само да се заснива на прошлим временима, временима Другог светског рата. Неопходно је да се СУБНОР Србије не ослања искључиво на прошлост, већ да се активно бави савременим питањима бораца и њихових права”.

Генерал Љубиша Диковић је такође нагласио да већ постоји велико интересовање других борацких организација за придруживање СУБНОР-у Србије.

Скупштина града Ниша већ дуго низ година негује сарадњу са СУБНОР-ом Србије, подржавајући активности

**НЕОПХОДНО ЈЕ ДА СЕ
СУБНОР СРБИЈЕ НЕ ОСЛАЊА
ИСКЉУЧИВО НА ПРОШЛОСТ,
ВЕЋ ДА СЕ АКТИВНО БАВИ
САВРЕМЕНИМ ПИТАЊИМА
БОРАЦА И ЊИХОВИХ ПРАВА**

Председник Скупштине града Ниша, проф. др Игор Новаковић

Мирољуб Стојчић председавајући скупштине СУБНОР-а Србије

усмерене на очување традиције ослободилачких ратова и унапређење права бораца. Одржавање седнице скупштине СУБНОР-а Србије у Нишу још једном потврђује значај и улогу града у очувању историјског наслеђа и вредности антифашистичке борбе. Председник Скупштине града Ниша, проф. др Игор Новаковић, у свом обраћању истакао је значај СУБНОР-а и дугогодишње сарадње са градом Нишом.

„Желим да се захвалим СУБНОР-у што је изабрао Скупштину града Ниша за одржавање ове важне скупштине. Град Ниш негује изузетно добру сарадњу са СУБНОР-ом, која траје већ седам до осам година. СУБНОР је симбол борбе за правду, достојанство, слободу и мир. То је организација која носи дух отпора, снагу јединства и одлучност народа да брани своје вредности.“

Мирољуб Стојчић, председавајући скупштине СУБНОР-а Србије, такође је нагласио важност одржавања седнице скупштине.

„СУБНОР Србије је организација са преко 130.000 чланова, која негује традицију свих ослободилачких ратова Србије и која ће ускоро обележити 80 година постојања. Данашња скупштина је донела одлуке које ће дефинисати програмске циљеве у наредном периоду – бригу о борцима, неговање традиције ослободилачких ратова и унапређење сарадње са државним институцијама и патриотским организацијама.“

На седници скупштине су донете кључне одлуке које ће дефинисати правце деловања организације у наредном периоду.

ИЗБОРНА СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ СУБНОР-а

Разлог за одржавање Ванредне седнице скупштине СУБНОР-а Србије, је тај што је приликом одржавања редовне изборне седнице СУБНОР-а Србије 14. децембра 2024. године у Београду грубо повређен статут

СУБНОР-а Србије усвојен 18. јуна 2020. године.

Одржавањем редовне изборне седнице скупштине најкасније до 18. јуна 2024. године, не би била угрожена легитимност СУБНОР-а Србије, као и

доношење одлуке о изборима – основног документа, са јасно прецизираним подацима и роковима.

Сама изборна седница Скупштине СУБНОР-а Србије, 14. децембра 2024. године, протекла је у супротности са обичајним правом и скупштинском праксом, у супротности са законом и одредбама Статута СУБНОР-а Србије.

Имајући у виду све чињенице, делегати изборне скупштине СУБНОР-а Србије (47 делегата), у складу са статутом СУБНОР-а Србије, упутили су захтев за сазивање Ванредне седнице скупштине, СУБНОР-у Србије.

Након истека законског рока од 30 дана за сазивање седнице, потписници захтева – иницијативни одбор, представници свих округа у Србији и АП Војводине, заказали су нову Ванредну седницу скупштине СУБНОР-а Србије, са предлогом:

1. да седницом председава Мирољуб Стојчић до избора новог председника скупштине СУБНОР-а Србије, који ће према статуту преузети председавање скупштином.

2. да се генерал Љубиша Диковић предложи за Председника СУБНОР-а Србије.

Седнице председништва СУБНОР-а Србије

ГОДИНА ЈУБИЛЕЈА ОСТВАРЕНИХ И ПЛАНИРАНИХ ЦИЉЕВА

Седница председништва у Нишу

Након одржане ванредне седнице скупштине СУБНОР-а Србије у марту месецу, одржано је пет седница председништва, на којима је расправљано и одлучивано о многим важним питањима везаним за рад СУБНОР-а Србије.

Прва седница председништва одржана је у Нишу, после завршетка Ванредне седнице скупштине. На седници је конституисано председништво и изабран је генерални секретар СУБНОР-а Србије. Именована су и лица за израду платформе СУБНОР-а Србије. Покретнута је иницијатива о решавању покретне и непокретне имовине СБ „Бањице” и зграде у Савској 9 у Београду.

Друга седница председништва СУБНОР-а Србије одржана је у Сокобањи 4. априла

На седници председништво је информисано о упису у АПР нових заступника СУБНОР-а Србије и успостављање функционисања СУБНОР-а Србије у пуном обиму након ванредне седнице скупштине.

Председник СУБНОР-а информисао је председништво о састанку са државним секретаром Зораном Антићем у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. На састанку Државни секретар Зоран Антић је истакао да је СУБНОР организација која се издигла изнад осталих борачких организација у Србије, па у складу са тим СУБНОР треба да јача и да привуче остале организације бораца у свој састав, као и да постане борачка организација од посебног значаја у Србији.

Председништво је информисано и о активностима у наредном периоду, посебно око обележавања 80. година пробоја Сремског фронта. У оквиру дебате око Статута СУБНОР-а Србије, одређена је радна група за рад на изменама и допунама статута.

Председништво СУБНОР-а Србије, на крају састанка, посетио је и председник општине Сокобања др Миодраг Николић.

Трећа седница председништва СУБНОР-а Србије одржана је у Ваљеву 24. маја

На трећој седници председништва, председник Љубиша Диковић информисао је председништво о активностима СУБНОР-а Србије, на републичком нивоу, између две седнице.

Своје излагање председник Љубиша Диковић је закључио констатацијом да је СУБНОР био присутан, прихваћени

и радо виђени у Републици Србији, и да је одлично представљен.

Представници општинских одбора СУБНОР-а западне Србије (Шабац, Лозница, Косјерић, Пожега, Крупан, Љиг, Уб) детаљно су известили Председништво о свом раду, плановима за будућност али и свакодневним проблемима са којима се сусрећу (реализација права бораца у пракси, контакт и помоћ породицама палих бораца, обнова и одржавање меморијала, финансирање активности, сарадња са органима локалне самоуправе, боља сарадња локалних одбора са Републичким одбором СУБНОР-а).

На седници је закључено да се питања нормативно-правне регулативе организације и функционисање СУБНОР-а Србије отварају и остају актуелна и у наредним месецима.

Четврта седница председништва СУБНОР-а Србије одржана је у Крагујевцу 30. јуна

На седници је закључено да су, у целини гледано, доста добро реализоване планиране активности СУБНОР-а у претходном периоду. Истакнуто је, да је од бројних активности, посебан акценат био је на обележавању два значајна догађаја – Пробој Сремског фронта и Дан победе над фашизмом

Представници СУБНОР-а Кнића, Раче, Аранђеловца и Лапова известили председништво о свом раду и активностима, као и проблеме са којима се сусрећу и како их решавају.

СУБНОР Србије на територији Шумадије има преко 10.000 чланова просечне старости 54 године са 12 колек-

Седница председништва у Нишу

Седница председништва у Нишу

тивних чланова и разгранатом мрежом организација СУБНОР-а на терену. Сарадња са органима локалне самоуправе, Војске Србије и са другим институцијама и јавним установама у Шумадији је на високом нивоу.

Председник генерал Љубиша Диковић је закључио седницу са следећим напоменама: циљ је да СУБНОР постане организација од посебног значаја и у том смислу треба тражити решења на редефинисању унутрашњих односа и побољшања у раду СУБНОР-а; питање имовине СУБНОР-а остаје и даље отворено.

Пета седница председништва СУБНОР-а Србије одржана је у Београду 2. септембра

Председник СУБНОР-а Србије Љубиша Диковић отворио је седницу и констатовао да су се стекли услови да се сагледа шестомесечни рад Председништва, да се утврди какво је стање у организацијама СУБНОР-а и да се анализира шта је урађено добро, а шта треба поправити.

На седници је константовано да проток и размена информација међу организацијама мора да буде ефикаснија, и да свако јавно појављивање чланова председништва СУБНОР-а Србије, мора бити у његово име. Мора се обезбедити више присуства у медијима. Такође је наглашено да је потребно интензивирати сарадњу, како са ресорним Министарством, тако и са другим Министарствима.

Председништво је константовало да је важно питање израда Плана рада за 2026. годину, до краја 2025, како Председништва СУБНОР-а тако и на свим нивоима организовања, као и ажуран попис чланства СУБНОР-а Србије.

Шеста седница председништва СУБНОР-а Србије одржана је у Нишкој бањи 15. октобра

На седници је анализиран рад СУБНОР-а Србије у претходном пери-

Са Ђорђем Милановићем замеником председника Градског већа

оду и дефинисани су тежишни задаци за наредни период. Посебно је наглашена предстојећа активност организација СУБНОР-а Србије на обележавању Дана ослобођења градова и места, у Другом светском рату.

Седници председништва, поред чланова Председништва СУБНОР-а Србије, присуствовали су и чланови Градског Одбора СУБНОР-а Ниш и председници СУБНОР-а Нишавског, Пиротског и Топличког Округа.

Посебну част и поштовање, као гости указали су својим присуством:

Никола Селаковић, Министар културе у Влади Србије, Државни секретар у Министарству културе Проф. Др Дејан Антић, Генерал Владимир Лазаревић, легендарни Комадант Приштинског Корпуса, Стеван Веселиновић, члан Градског већа задужен за Борачка и социјална питања.

На седници генерал Владимир Лазаревић је једногласно изабран за почасног члана СУБНОР-а Србије, носилац највишег одликовања СУБНОР-а Србије „медаље борца” бр.1.

Председништво се је захвалило и проф. доц. др Милану Лазаревићу, директору Института Нишка бања и његовим сарадницима, који су омогућили да се седница одржи у њиховом објекту.

Председништво СУБНОР-а Србије у Шумарицама

Председништво СУБНОР-а Србије у Нишкој бањи

Делегација СУБНОР-а Србије код градоначелника Ниша

ПОШТОВАЊЕ ИСТИНЕ

Пријем код градоначелника Ниша

У Градској кући 8. маја, градоначелник Ниша Драгослав Павловић и председник Скупштине града Ниша, проф. др. Игор Новаковић, уприличили су свечани пријем за генерала Љубишу Диковића, председника СУБНОР-а Србије.

Током срдачног сусрета разговарало се о важним темама које се односе на прошлост и будућност Србије, од неговања културе сећања и очувања историјске истине, до улоге СУБНОР-а у савременом друштву.

Градоначелник Павловић изразио је захвалност представницима СУБНОР-а на вишедеценијском доприносу у неговању историјске свести и патриотских вредности.

„Град Ниш препознаје значај вашег рада и увек ће стајати уз организације које чувају антифашистичку традицију. Град Ниш, као један од симбола отпора и страдања, али и победе, остаје посвећен неговању културе сећања и поштовању борбе за слободу”, рекао је Павловић.

Пријему у Градској кући присуствовали су и пуковник Анђелко Милићевић, потпредседника СУБНОР-а Србије и председника СУБНОР-а града Ниша, Александар Ракић, члана Председништва СУБНОР-а, као и Иван Милошев, припадник 37. моторизоване бригаде.

Делегација СУБНОР-а Србије у радној посети Пиротском округу

НАША ЈЕ ОБАВЕЗА ДА НЕГУЈЕМО СЕЋАЊЕ

Делегација СУБНОР-а Србије на челу са председником, генералом Љубишом Диковићем, потпредседником пуковником Анђелком Милићевићем и генералним секретаром Зораном Јаковљевићем била је 21. августа, у радној посети Пиротском управом округу, Градској управи Пирота и СУБНОР-у Пиротског округа. Делегацију је у Градској управи примио градоначелник Пирота, мр Владан Васић.

Том приликом, градоначелник Васић истакао је да му је велико задовољство што има прилику да угости руководство СУБНОР-а Србије. На састанку се разговарало о положају и активностима СУБНОР-а Србије, како на локалном, тако и на републичком нивоу. У фокусу разговора били су изазови са којима се СУБНОР Србије суочава, али и значај очувања културе сећања на све одбрамбене ратове које је Србија во-

дила током своје историје. Разговарало се и о заједничким пројектима и јачању сарадње.

„Сматрамо да је наша обавеза да негујемо сећање на претке који су се борили за слободу, као и да подржавамо организације попут СУБНОР-а које те вредности чувају”, изјавио је градоначелник Васић.

Председник СУБНОР-а Србије, генерал Љубиша Диковић, похвалио је град Пирот као пример добре праксе када је реч о неговању традиције и поштовању борацких организација.

„Желим да поздравим све грађане Пирота, посебно чланове СУБНОР-а и других удружења која чувају културу сећања. Град Пирот и његово руководство показују како локална самоуправа може и треба да подржи вредности нашег народа. Овде видимо праву посвећеност очувању историје и традиције”, поручио је Диковић.

Састанку је присуствовала и начелница Пиротског управног округа, мр Мимица Костић Ђорђевић, која је такође нагласила значај сарадње институција са организацијама које негују културно и историјско наслеђе.

Градска управа Пирот

Милица Ђурђевић Стаменковски Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

МИНИСТАРКА ПРЕУЗЕЛА РЕСОР

Милица Ђурђевић Стаменковски 17. априла 2025. године, преузела је дужност министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања од досадашњег министра Немање Старовића. Она је положила заклетву и преузела одговорност за руковођење министарством након именовања на ту позицију у Влади Републике Србије. Ђурђевић Стаменковски истакла је да јој је задовољство и част што је у прилици да и даље, својим радом, пружа допринос за стварање још боље, успешније и просперитетније Србије.

„Наставићемо и даље да посвећено и вредно радимо у служби грађана и њихове још боље будућности”, поручила је Ђурђевић.

Милица Ђурђевић Стаменковски рођена 21. јула 1990. године у Београду. Завршила је Основну школу „Драгојло Дудић”, потом Прву београдску гимназију, а након студија на Факултету политичких наука у Београду и Институту за дијаспору и интеграције у Москви, чији је оснивач Универзитет М.В. Ломоносов, стекла је звање дипломираног политиколога.

Политички је активна од 2014. године, у оквиру удружења Заветници. У мају 2024. године изабрана је за министра у Влади Србије задуженог за ресор бриге о породици и демографији. Удата је, мајка је двоје деце. Говори енглески и руски језик.

Ново руководство Организације

ОБНОВЉЕН РАД СУБНОР-а ПРИБОЈ

Руководство СУБНОР-а Прибој

Уз велику помоћ председника СУБНОР-а Србије генерала Љубише Диковића, Вукић Милића и Војина Мрђе из руководства СУБНОР-а Ужице, 26. септембар, успешно је припремљена и одржана изборна скупштина СУБНОР-а Прибој, који дуже време није имао руководство и активности.

На изборној скупштини изабрано је ново руководство Организације, и донет Програм рада за наредни период.

За председника Општинске организације СУБНОР-а Прибој изабран је Драго Јањушевић, резервни официр. Драго Јањушевић професионално је обављао дужност начелника штаба бригаде и руководиоца безбедности и заштите на раду у „Полиестеру“. У више сазива био је секретар Општинске организације РВС Прибој.

На функцију потпредседника изабран је Бајовић Драгослав, дипломирани правник, који је обављао дужност директора Фонда за здравствено осигурање Прибој и председника Општинске организације РВС Прибој.

За секретара Организације именован је Раденко Васиљевић, који је у више сазива обављао дужност председника Општинског већа синдиката Прибој и друге одговорне дужности.

Новоизабрано руководство ужива пуну подршку руководства општине Прибој на челу са председником Лазаром Рвовићем, што гарантује да ће се ова организација вратити на место на коме је некада била.

Руководство СУБНОР-а Прибој

Ђуприја

ЧУВАЊЕ ПАТРИОТСКЕ ТРАДИЦИЈЕ

Дана 14. октобра у згради општине Ђуприја председник Скупштине општине Бранко Милојевић примио је делегацију СУБНОР-а Србије коју је предводио председник СУБНОР-а Србије, генерал Љубиша Диковић.

Председник Скупштине Бранко Милојевић, изразио је задовољство на посети гостију из СУБНОР-а Србије, и упознао их је са најзначајнијим активностима Општине и сарадњи са општинском организацијом СУБНОР-а Ђуприја. Председни Скупштине истакао је да је СУБНОР од изузетне важности за очување тековина антифашистичке борбе нашег народа и да ће општина Ђуприја, у складу са могућностима, увек пружити подршку СУБНОР-у у реализацији својих активности.

Председник СУБНОР-а Србије, генерал Љубиша Диковић, захвалио се председнику Скупштине на пријему истакавши да сусрет са представницима општине Ђуприја представља признање и поштовање за све оно што општина Ђуприја ради, заједно са СУБНОР-ом Ђуприје, на очувању и неговању културе сећања на народноослободилачку и антифашистичку прошлост Србије.

У Ђуприји је 14. октобра одржана седница руководства СУБНОР-а Србије са представницима Поморавског округа.

Представници општинских одбора СУБНОР-а Параћина, Јагодине, Свилајнца, Ђуприје и Рековца известили су председника генерала Љубишу Диковића о свом раду и проблемима са којима се сусрећу.

На седници се разговарало и о наредним активностима организација у Поморавском округу као и проблемима у функционисању појединих организација и у округу.

Чланови СУБНОР-а Поморавског округа

80 година Сремског фронта

ОДЛУЧУЈУЋА БИТКА ЗА КОНАЧНО ОСЛОБОЂЕЊЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Државна церемонија обележавања 80. годишњице пробоја Сремског фронта одржана је 11. априла у спомен комплексу „Сремски фронт” у Адашевцима код Шида.

У оквиру државне церемоније, коју је организовао Одбор Владе Републике Србије за неговање традиција ослободилачких ратова Србије, венце су положили представници Покрајинске Владе, припадници Министарства одбране и Војске Србије, општине Шид, града Новог Сада, Сремског управног округа, као и представници СУБНОР-а Србије, СУБНОР-а Републике Српске, ОШ „Сремски фронт”, док су представници дипломатског кора положили беле руже.

На Сремском фронту

Делегацију СУБНОР-а Србије предводио је председник Љубиша Диковић. У делегацији која је полагала венац СУБНОР-а Србије били су и представници САБНОР-а БиХ и ЗЗБ НоБ Словеније.

На обележавању 80. годишњице пробоја Сремског фронта био је присутан и учесник Сремског фронта 99. годишњи Гаврило Винчић из Шида.

У свом обраћању, председник Владе Србије у техничком мандату, Милош Вучевић је рекао да допринос наших предака борби за слободу не сме бити заборављен нити умањен.

„Те 1945. године, после немисливих страдања, разарања и жртава, окончали смо победоносно, борбу против окупатора. Од краја октобра 1944. до 12. априла 1945. године, непријатељ је у сремској равници пружао најживијим отпор, свестан стратешког значаја тог простора. Због сурових борби, Сремски фронт је остао дубоко урезан у колективно памћење као један од најтежих периода у последњој фази Другог светског рата” – истакао је Вучевић.

Председник СУБНОР-а Србије, генерал Љубиша Диковић у свом обраћању је нагласио:

„Данас смо овде на светом и херојском месту, да положимо венце, одамо пошту и достојанствено обележимо годишњицу те одлучујуће битке за коначно ослобођење Југославије”. Генерал Диковић је истакао да јунаци на Сремском фронту нису хтели да застану пред непријатељем јер су пред собом имали виши циљ – победу и ослобођење.

На Сремском фронту, од 21. октобра 1944. до 12. априла 1945. године, вођена је битка у којој је са обе стране учествовало око 250.000 војника. У тешким борбама погинуло је око 13.500 југословенских војника. Пробој Сремског фронта означио је и окончање Другог светског рата на територији Србије.

Седница проширеног састава СУБНОР-а у Чачку

ОЧУВАЊЕ ТРАДИЦИЈЕ

Седница у Чачку

Председник СУБНОР-а Србије генерал Љубиша Диковић одржао је 19. октобра седницу са руководством чачанске организације СУБНОР-а.

На седници је сагледан рад градске организације. Анализирани су досадашњи резултати, а указано је и на проблеме. Постављени су задаци за наредни период у оквиру неговања традиција и културе сећања на ослободилачке и одбрамбене ратове Србије.

„Све више и више спроводи се ревизија историје, да они који су били агресори, нападачи да полако себе промовишу у нешто што није тако, а да оне који су били жртве учине кривцима. Овај простор, наша Србија претрпела је доста тога лошег. Били смо у једом периоду када је постојала опасност да се забораве одређени догађаји који су јасно дефинисали нашу историју”, истакао је председник СУБНОР-а Србије, Љубиша Диковић.

Приоритет је очување традиције, а посебна пажња биће посвећена издавачкој делатности.

„Наставићемо и даље са одржавање ратних меморијала, подизањем споменика заслужним појединцима. Циљ је неговање сећања на личност и на догађаје”, саопштио је председник СУБНОР-а Чачак, Боле Лукић.

Београд

ПОЛОЖЕНИ ВЕНЦИ

Полагањем венаца у Алеји страдалих на Новом гробљу, поводом обележавања 6. априла Дана сећања на почетак Другог светског рата у Југославији, обележен је дан који Београд и Србија не заборављају.

На данашњи дан 1941. године, Немачка је без објаве рата, напала Краљевину Југославију. У бомбардовању Београда учествовала су 234 бомбардера и 120 ловаца. Број жртава бомбардовања никада није прецизно утврђен, а процене се крећу од 4.000 до 12.000 људи.

У бомбардовању је уништено је више стотина зграда, међу њима и здање Народне библиотеке Србије са око 300.000 књига, укључујући средњовековне рукописе и друга дела од непроцењиве вредности за српску културу.

Венце и цвеће положили су делегација Министарства одбране и војске Србије, представници Града Београда, амбасада, бораčkih удружења и удружења за неговање традиција, потомци страдалих и грађани. У делегацији СУБНОР-а Ср-

бије били су заменик председника Томислав Миленковић и генерални секретар Зоран Јаковљевић.

Ново гробље у Београду, 6. април

На стратишту у Јајинцима ДАН СЕЋАЊА

Јајинци, 22. април

Церемонија поводом Дана сећања на жртве Холокауста, геноцида и других жртава фашизма у Другом светском рату, одржана је 22. априла у Спомен-парку „Јајинци“, где је страдало на хиљаде недужних цивила, Срба, Јевреја и Рома током нацистичке окупације. Председница Народне скупштине Републике Србије, Ана Брнабић, као изасланик Председника Републике Србије, је предводила државну церемонију, и том приликом је поручила, да је сећање на жртве фашистичког терора морална обавеза државе и друштва, као и да је борба против ревизије историје и негирања злочина основ очувања мира и достојанства жртава.

„Јајинци су били једно од највећих стратишта у Европи, где је за неколико година живот изгубило више од 80.000 Срба, Јевреја, Рома и антифашиста других нација. То је трагедија коју је немогуће разумети, али морамо је памтити. Сећање на Јајинце је одговорност да не дозволимо да се нешто такво никада не понови“, нагласила је Ана Брнабић.

Венце у Спомен парку су положили: изасланица председника и председница Народне скупштине Ана Брнабић, министри у влади Републике Србије, делегација СУБНОР-а Србије предвођена председником СУБНОР-а Србије генералом Љубишом Диковићем, амбасадор Белорусије Сергеј Малиновски, министар-саветник у Амбасади Руске Федерације Александар Конанихин, представници Града Београда, Градске општине Вождовац, Музеја жртава геноцида, удружења логораша и потомака „Јасеновац“, меморијалног центра „Старо сајмиште“ Савеза јеврејских општина, Националног савета Ромске националне мањине, Удружења грађана за не-

говање антифашистичких традиција и други представници дипломатског кора у Србији, у присуству високих представника Српске Православне Цркве и традиционалних верских заједница. Дан сећања на жртве Холокауста, геноцида и других жртава фашизма у Другом светском рату установљен је у знак сећања да 22. април 1945. када су две групе са више 1.000 логораша покушале да се пробију из усташког концентрационог логора Јасеновац. Спасило се само њих 91.

Београд обележио 80 година од победе над фашизмом

ЗАЧУЛО СЕ ЗВОНО СЛОБОДЕ

Централна државна церемонија поводом обележавања Дана победе над фашизмом, у Другом светском рату, одржана је 9. маја на Спомен комплексу „Гробље ослободилаца Београда“. Венце су положили председница Скупштине Србије Ана Брнабић, министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Милица Ђурђевић Стаменковски, министар културе Никола Селаковић, као и руски амбасадор у Београду Александар Боцан Харченко. У име СУБНОР-а Србије венац су положили председник генерал Љубиша Диковић и генерални секретар Зоран Јаковљевић.

„Дан победе је више од подсећања на крај рата, он је обавеза да више никада не смемо да дозволимо да се фашизам и нацизам повампирају и зацаре. Пре 80 година зачуло се звоно слободе и оно није одјекивало само захваљујући великим силама, већ и захваљујући готово свакој кући у Србији која је дала велики допринос“, поручила је министар Милица Ђурђевић Стаменковски.

Председник Владе Републике Србије и изасланик председника Републике Србије проф. др Ђуро Мацут поводом 9. маја – Дана победе над фашизмом у Другом светском рату, положио је венац на Споменик незнаном јунаку на Авали.

„Нека је вечна слава и хвала херојима који су своје животе дали за слободу отаџбине“, написао је председник владе Србије у спомен-књизи.

Код Споменика совјетској делегацији на Авали који је подигнут у знак сећања на војну делегацију СССР-а која је страдала 19. октобра 1964. године приликом доласка у Београд на прославу 20-огодишњице ослобођења, венце су положили представници Владе Републике Србије, Министарства одбране, делегација Града Београда, амбасаде Русије, Белорусије, Азербејџана, Казахстана, Јерменије, Грузије, Бесмртни пук Србије и делегација СУБНОР-а Србије.

На Тргу републике у Београду, наступио је Уметнички ансамбл Министарства одбране „Станислав Бинички“.

На Новом гробљу у Београду

Обраћање председника СУБНОР-а Србије
поводом Дана победе над фашизмом

ДАН ПОБЕДЕ ЈЕДАН ОД НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ ДОГАЂАЈА У СЛОБОДОЉУБИВОМ СВЕТУ

„Поштована председнице Народне Скупштине Републике Србије, поштовани чланови Владе Републике Србије, поштовани начелници Генералштаба Војске Србије, поштовани изасланици патријарха српског, поштовани чланови дипломатског кора, драги ветерани, саборци, чланови удружења која негују традиције наших ратова и борби за ослобођење, другарице и другови, даме и господо.

Дан победе над фашизмом 9. мај један је од најзначајнијих датума у слободољубивом делу света, а посебно у нашој отаџбини Србији. Посебно ове године у којој обележавамо 80-ту годишницу победе над фашизмом у народноослободилачком рату против сила Осовине на челу са Немачком, Италијом и Јапаном.

И после 80 година, с обзиром на сложеност Другог светског рата, као и идеолошке и друге поделе које и дан данас играју, о узроцима избијања рата постоји далеко мањи историјски консензус него о узроцима других сукоба у двадесетом веку.

Поражени у Првом светском рату почињу интензивне припреме за нови рат, а нацистичка Немачка, фашистичка Италија и Јапанско царство стварају савез Рим-Берлин-Токио познат као силе Осовине. Ратна машинерија сима Осовине, покренута је нападом на Пољску 1939. године што је означило војни почетак Другог светског рата.

Грађани слободарског Београда, пре свих, 27. марта 1941. године на великим демонстрацијама одбацују приступ тројном пакту, под историјском паролем: „боље рат него пакт, боље гроб него роб”.

Пораз у априлском рату није одбхрабрио слободољубиви народ који се организовао за борбу против непријатеља, пре свега кроз партизанске јединице, одреде и друге војне формације одлучне да се супротставе агресору.

Народно позориште у Београду

Председник СУБНОР-а Србије генерал Љубиша Диковић

Херојски отпор радничког батаљона на Кадињачи у одбрани прве слободне територије у Европи „Ужичке републике” био је подстрек за јачање отпора и омасовљавање партизанских јединица, без обзира што је ту погинуо батаљон цео, батаљон радника, пекара, ткача, опанчара који је стао пред немачке тенкове, бранећи свој град и своју слободу.

Ређале су се епопеје – Козара, Сутјеска, Неретва. Партизанским начином ратовања, брзим покретима и ударима, непријатељу су наносени неповратни губици.

И тог 9. маја 1945. године, пре 80 година коначно је побеђен фашизам у НОР-у и дошла је слобода, слобода чију смо цену високо платили животима наших предака, јер смо после СССР-а и Пољске, дали највише жртава за победу над фашизмом.

Слобода, коју су нам покушали одузети и 1999. године у агресији НАТО, али смо ми показали свету и самима себи да смо достојни предака са Цера, Колубаре, Кајмакчалане, Кадињаче, Козаре, Сутјеске, са Сремског фронта.

Фашизам је поражен пре 80 година, али није нестао, већ је и данас присутан и кроз савремене облике деловања, опет представља својеврсну претњу светском миру.

СУБНОР Србије и друге патриотске и хуманитарне организације, уз несечичну помоћ државних органа коју имамо и још већу помоћ, које ће сигурно бити, бориће се против прекрајања историје.

Слава палим борцима и свим жртвама у антифашистичкој борби и ослободилачком рату.

А ми, њихови и наши потомци да уживамо у слободи и градимо мир: да више не буде споменика, осим постојећих, који ће нас подсећати на жртве и страдања; да нам постојећи споменици и знамења не зарастају у трње и коров, да их чувамо и посећујемо, да се не забораве жртве које су страдале у одбрамбеним ратовима за слободу отаџбине; да победимо заборав, нашег највећег непријатеља данас и то заувек; да градимо споменике и знамења економских револуција и сваког напретка у миру; да збијамо редове и јединством спречавамо сваки покушај угрожавања права и слобода наших грађана, а да нам права и слободе не буду основ за покриће саможивости, похлепе и безвлашћа; да елиминишемо све поделе а посебно оне на комуњаре и гибаничаре јер нисмо ни једно ни друго; да побудимо добро у нама, јер зло никада не спава и биће нам боље таман онолико колико ми будемо бољи.

И као што рече наш блаженопочивши патријарх Павле: „Будимо људи.”

Живео Дан победе!
Живела Србија”!

80 година од стварања ЈНА

ЗАЈЕДНИЧКА ОРУЖАНА СИЛА СВИХ НАРОДА И ГРАЂАНА СФРЈ

Југословенска народна армија (ЈНА) настала је 1. марта 1945. године, када су Народноослободилачка војска и партизански одреди Југославије (НОВ и ПОЈ) реорганизовани и преименовани у Југословенску армију (ЈА). Она је тада представљала оружану снагу Демократске Федеративне Југославије, а 29. новембра 1945. године после проглашења Федеративне Народне Републике Југославије постала је оружана сила ФНРЈ.

Стварње ове оружане силе текло је постепено током Народноослободилачке борбе (НОБ), од 1941. до 1945. године. У току лета 1941. године формиран су први партизански одреди, а 21. децембра 1941. године и прва партизанска бригада – Прва пролетерска ударна бригада. На десетогодишњицу формирања Прве пролетерске ударне бригаде, децембра 1951. године Југословенска армија је преименована у Југословенску народну армију. ЈНА је била „заједничка оружана сила свих народа и народности и свих радних људи и грађана СФРЈ”.

Југословенска народна армија је званично је престала да постоји 20. маја 1992. године проглашењем Војске Југославије као оружане силе Савезне Републике Југославије.

Стварање и ратни развој ЈНА

Југословенска народна армија је настала у изузетно сложеним и тешким условима НОБ и револуције од 1941. до 1945. године. Упоредо с успешним победама и развојем НОБ, она јача и постепено прераста у снажну партизанску војску.

За стварање Оружаних снага одлучујућа је била правовремена одлука комунистичке партије Југославије, донета у пролеће 1941, о припремама за покретање општеномодног оружаног отпора немачким и фашистичким агресорима. Недуго затим приступа се и стварању војних комитета, а Мајским саветовањем 1941. у Загребу почињу и непосредне припреме за оружану борбу. При Централном комитету комунистичке партије Југославије формира се Војни комитет, с генералним секретаром на челу. То је био темељ будуће врховне команде. До краја јуна војни комитети се формирају и при свим покрајинским (земаљским) руководствима Партије, а негде и при обласним и окружним партијским форумима.

Делатност војних комитета оријентише се у три основна правца: прикупљање оружја, припремање кадрова и њихово оспособљавање за оружану борбу, организовање првих борбених група и извођење оружаних акција.

Уместо Војног комитета 27. јуна 1941. године формира се Главни штаб народноослободилачких партизанских одреда Југославије. Седам дана након формирања, Главни штаб објављује и своју прву ратну директиву о организацији и саставу партизанских одреда, облицима оружане борбе, формирању партизанских одреда у НОР-у, и отпочињању оружаних акција против окупатора и квислиншких војних формација и органа. Усваја се јединствени југословенски назив за борце – партизан и црвена петокрака звезда на капама, као амблем ослободилачке борбе.

У почетку бројно стање партизанских одреда је најчешће до 100 бораца. У Србији и неким крајевима Хрватске (Лика, Кордун), међутим, веома брзо израстају у крупне војне формације (јачине и преко 1.000 бораца).

У Горском котару и Хрватском приморју стварају се већ крајем августа партизанске чете и одреди у такозваним

логорима (организованим у шумама), у Далмацији се образује неколико већих одреда, а у Словенији се већ у јулу 1941, од ударних група формирају чете (јачине 20–50 бораца), од којих се нешто касније оформљују партизански батаљони. За руковођење оружаном борбом, у Словенији се формира, 22. јуна Главно повељство словенских партизанских чет, а у јулу и августу оформљују се земаљски (покрајински) штабови и у другим подручјима Југославије.

Утицај стратегије партизанског ратовања на даљњи развој Оружаних снага Југославије

Партизански начин ратовања омогућавао је реализацију основних стратегијских принципа: непрекидну мобилизацију маса у оружану борбу, разноврсност облика оружаног отпора, активност и иницијативу партизанских снага, борбености и спремности на највећа самоодрицања и напоре.

У коначном афирмисању, обликовању и усвајању такве стратегије најзначајнији преломни догадај представљало је саветовање у Столицама, 26. новембра 1941. године. На Саветовању је донет већи број одлука војног и политичког карактера. У сфери руковођења устанком, учињене су значајне промене: дотадашњи Главни таб се преименује у Врховни штаб у НОР-у, а уместо постојећих регионалних и земаљских штабова, образују се главни штабови, с командантом и политичким комесаром на челу. Донета је и одлука о укрупња-

Партизанска јединица, 1942.

►► вању партизанских одреда, чиме је требало створити још повољније услове за даљу борбу. Утврђивањем јасне организације одреда (штаб – командант, политички комесар и њихови заменици, 3–4 батаљона, а у батаљону 3–4 чете), дефинисан је најадекватнији начин и облик организовања партизанске војске у том периоду.

Октобра 1941. Врховни штаб прописује нове амблеме на капама (црвену петокраку звезду и испод ње националну тробојку), јединствен начин поздрављања (стиснута десна песница у висини слепоочнице), заклетву, програм војно-стручне обуке бораца који нису служили војску, упутство о нападима на насељена места, и др. Крајем 1941. године у Југославији постоји 43 одреда, 10 самосталних батаљона и већи број чета, са укупно око 80 000 бораца.

Формирање бригада

Јачање оружане борбе и њено прерастање у општенародни рат захтевало је нове, квалитативно више облике организовања војних формација.

Формирањем Прве пролетерске народноослободилачке ударне бригаде, 21. децембра 1941, и још 32 бригаде у 1942, ствара се бројно и квалитетно снажна групација способна за брз маневар, извршавање крупних и сложених задатака, освајање јачих упоришта и контролу веће слободне територије.

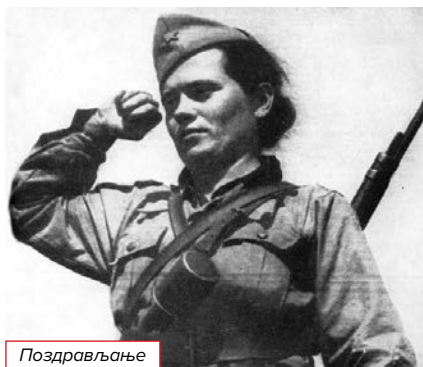
Стратејски и организационо, снаге народноослободилачке војске чине: широм земље бројни партизански одреди (батаљони и чете), бригаде, као покретне и ударне војне формације (под командом главних, оперативних и зонских штабова), и оперативна група Врховног штаба, којој је намењена улога снажне маневарске целине за територију целе земље.

Крајем 1942. године народноослободилачка војска има око 150 000 бораца, груписаних у 37 бригада, 67 одреда и 45 самосталних батаљона.

Формирање дивизија и корпуса

Формирање крупних, оперативно-стратејских јединица – дивизија и корпуса почело је 1. новембра 1942. године.

Врховни штаб формирао је 1. и 2. пролетерску дивизију, а до краја исте године још седам дивизија (3. ударну, 4. и 5. крајишку, 6. личку, 7. банијску, 8. кордунашку и 1. славонску). Прва и Друга пролетерска и 3. ударна дивизија задржане су под непосредном командом Врховног штаба, а од 4. и 5. крајишке дивизије и партизанских одреда западне Босне формира се 1. босански корпус. У састав 1. хрватског корпуса улазе 6, 7. и 8. дивизија.

Поздрављање

Септембра 1942. године почињу и интензивнија дејства партизанских јединица на Јадрану. Из тога разлога формира се Приморски вод а при Штабу 4. оперативне зоне образује се Секција за ратну морнарицу. Први морнарички одред формира се 23. јануара 1943. године.

Исте године Врховни штаб доноси Статут санитетске службе и директиву о организацији обавештајне службе у оперативним јединицама, а 1. маја 1943. године уводи официрске и подофицирске чинове, уводи одликовања, 14. окто-

бра формира 1. ваздухопловну базу, и 18. октобра формира морнарицу.

У саставу морнарице биле су 2 флотиле наоружаних бродова, 12 флотила patrolних чамаца (39 бродова) и преко 200 помоћних бродова.

Формирање оперативне групе дивизија Врховног штаба, с развијеним командним системом, артиљеријом, инжињеријом др, представљало је изузетно значајан елемент реализације стратегије НОР-а.

У току 1943. године формира се још 18 нових дивизија и 8 корпуса, а 1944, 26 дивизија и 9 корпуса. Укупно број стациониране народноослободилачке војске крајем 1943. износило је око 300 000, а крајем 1944, око 500 000 бораца.

Формирање Југословенске армије

Раздобље од почетка 1944. до 1. марта 1945, када је народноослободилачка војска преименована у Југословенску армију (ЈА), а Врховни штаб у Генералштаб представља завршну етапу ратне организације ЈА. Фебруара 1944. године стварају се корпусне војне области.

Прва пролетерска народноослободилачка ударна бригада

Југословенски поморски партизански одред

Споразум о формирању прве две ескадриле ловачке авијације, закључује се 24. марта са западним савезницима, а августа 1944, Врховни штаб упућује у СССР 150 ваздухопловаца ради обуке. Истог месеца формира се и корпус народне одбране Југославије (КНОЈ), са шест дивизија. У завршној етапи ратног развоја, оформљују се здружене и родовске јединице, команде и штабови се употпуњавају новим органима и помоћним јединицама, а као равноправни видови копненој војсци (КоВ) конституишу се Ратна морнарица (РМ) и Ратно ваздухопловство (РВ).

Крајем 1944. године народноослободилачка војска има 19 корпуса и Корпус народне одбране, са 57 дивизија, 228 бригада и 80 партизанских одреда. Поред 200 пешадијских, у саставу су и 2 тенковске, 11 артиљеријских, 2 инжињеријске и 1 коњичка бригада.

Упоредо с организационим променама КоВ, предузете су и опсежне мере у Ратној морнарици и Ваздухопловству. Морнарица се преименује у Југословенску морнарицу, а уместо поморских обалских сектора формирају се Помор-

ске команде Југословенске морнарице за северни, средњи и јужни Јадран. Пред крај рата у Морнарици се налазило 9 батаљона морнаричке пешадије, 44 батерије топова, флотила од 9 наоружаних бродова, 10 флотила патролних чамаца, десантна флотила, и транспортни пловни парк са око 130 помоћних бродова. На Сави и Дунаву образују се Савска и Дунавска флотила, са укупно 20 наоружаних бродова.

Формирање нових ваздухопловних формација, такође је убрзано. Најпре се образује група ваздухопловних дивизија, а 7. јануара 1945, и две борбене дивизије – јуришна и ловачка.

Марта 1945. године формирају се четири армије а НОВ и ПОЈ се преименују у Југословенску армију. Изван састава армија, под командом Главних штабова Хрватске и Словеније, остало је пет корпуса (у Хрватској – 4, 6. и 10, и у Словенији – 7. и 9), који су и даље дејствовали у позадини немачких снага.

Тако организована и оформљена, ЈА је завршила свој четворогодишњи, ратни пут. Од малих партизанских одреда са око 80 000 бораца крајем 1941. она

је изашла из рата са око 800 000 бораца, организованих у 4 армије, 50 пешадијских, 2 ваздухопловне дивизије, снажном Ратном морнарицом, 27 артиљеријских и 5 инжињеријских бригада, и великим бројем партизанских одреда и батаљона.

Послератни развој ЈНА

У послератном развоју ЈНА могуће је издвојити три основне етапе: период изградње класичне, стајаће армије; период развоја ЈНА као оперативно-територијалне одбрамбене организације, и коначно – развој оружаних снага СФРЈ на основи усвојене доктрине општенародне одбране и, с тим у вези, промене улоге ЈНА.

ЈНА је крајем 1945. своје бројно стање повећала на скоро милион људи, а од јединица је имала 51 дивизију и 214 бригада.

У току 1946. и 1947. године Народна скупштина ФНРЈ доноси законе о војној обавези, служби у ЈА, попуни ОС, војним и дисциплинским судовима, војном тужиластву и др. Законом од 1946. године регулисана су и основна питања организацијског карактера. Утврђена је подела ЈНА на видове – КоВ, РМ и РВ, одређени су главни и помоћни родови, службе и специјалности.

Упоредо с отварањем војних школа, део старешина упућује се у школе Совјетске армије, масовно се преводи совјетска војна литература, а у све више команде и установе долази већи број совјетских официра за војне инструкторе. Уговором с владом СССР регулисан је и проблем набавке наоружања, нарочито тешке технике (авиона, тенкова, моторних возила, артиљеријског оруђа и др.).

Крајем 1947, ЈНА је имала око 400.000 људи, груписани у 26 дивизија КоВ, 5 дивизија РВ и 15 самосталних бригада. Постојало је 5 војних области са 28 војних подручја. Ратна морнарица је задржала сличну организацију из НОР-а – (три поморске команде, флота и речна ратна флотила). Тако организована ЈНА је имала основни задатак – одбрану нове, социјалистичке Југославије од евентуалне агресије.

Стварање оперативно-територијалне одбрамбене организације – на принципу војних области и подручја, и бројних партизанских јединица, представљало је нови квалитет у развоју ЈНА. До краја 1959. године оформљено је 126 партизанских бригада.

Крајем 1964. реорганизација ЈНА је у основи завршена. Југословенска народна армија се састоји од 7 армија (војних области), 15 војних подручја, 32 дивизије (пешадијске и оклопне) и 2 самосталне бригаде – укупне јачине око 350.000 војника и старешина. Копнена војска, РМ и

Партизанска крила

Копнена војска

►► РВ развијени су са свим командним, оперативним и позадинским елементима.

Усвајањем Закона о народној одбрани, фебруара 1969, почиње трећи период у развоју ЈНА. Оружане снаге СФРЈ се деле на две основне стратегијске, али по циљу јединствене целине: оперативну армију и територијалну одбрану.

У организацијском погледу, ЈНА се састоји од три вида – КоВ, РМ и РВ, а у њеном саставу су и граничне јединице. Видови се деле на родове и службе, а родови на врсте и специјалности. Родов су: пешадија, артиљерија, оклопне јединице, инжињерија, јединице везе АБХ-одбрана, авијација и поморство, а службе су: техничка, ваздухопловно-техничка, морнаричкотехничка, интендантска, санитетска ветеринарска, саобраћајна, грађевинска, правна, геодетска, финансијска и музичка.

Престанком постојања Југословенске народне армије 1992. године, Војска Југославије постаје оружана сила Савезне Републике Југославије. Од јединица Југословенске народне армије који су остали у Босни и Херцеговини настала је Војска Републике Српске и армија БиХ, од јединица у Хрватској, Оружане снаге Републике Хрватске, у Словенији је формирана Словенска војска, а у Северној Македонији Армија Републике Северне Македоније. Већина војски које су настале на развалинама Југословенске Народне Армије користиле су отето или заробљено наоружање, а повлачењем ЈНА из република бивше Југославије остао је позамашан убојни арсенал као и ратна техника.

Ратна морнарица

Ратно ваздухопловство

ПРОСЛАВЕ

177. ГОДИШЊИЦА МАЈСКЕ СКУПШТИНЕ

У Панчеву је обележена годишњица Мајске скупштине – 15. мај 1848. године, полагањем венаца на Споменик Стевану Шупљикцу, а настављен је у Манастиру Крушедол где су венце

У порти Доње цркве посвећене Светим Апостолима Петру и Павлу

и цвеће на гроб Стевана Шупљикца у манастирском храму положили: Зоран Антић државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, представници Војске Србије, представници Скупштине и Владе АП Војводине, представници локалних самоуправа, Фондације „Светозар Милетић” и СУБНОР-а Србије.

Мајска скупштина је одржана 1/13. и 3/15. маја 1848. године у Сремским Карловцима, где су се окупили представници Срба из Угарске као одговор на револуционарна збивања и притиске унутар монархије. Српски народ је том приликом упутио Бечком двору захтев за националну аутономију и представио свој национални програм у 17 тачака, тражећи признање српског народа, слободу језика, вероисповести, школства и црквене управе.

Као резултат Мајске скупштине, проглашена је Српска Војводина, посебна српска територија у оквиру Хабзбуршке монархије. За патријарха је изабран Јосиф Рајачић, а за народног војводу Стеван Шупљикац.

Мајска скупштина остаје један од најзначајнијих догађаја у борби Срба за политичка и национална права у оквиру царевине.

Свечана академија поводом дана победе у Нишу

И СКУДА ГДЈЕ ЈЕ СРПСКА ДУША КОЈА, ТАМО ЈЕ МЕНИ ОТАЏБИНА МОЈА

Поводом обележавања 9. маја Дана победе над фашизмом и 77. годишњице оснивања СУБНОР-а Србије, 7. маја одржана је свечана академија у Дому Војске у Нишу под називом „Да рата више не буде“ уз слоган: „И скуда гдје је српска душа која, тамо је мени отаџбина моја“.

На обележавању ова два значајна датума нови председник СУБНОР-а генерал Људиша Диковић је поручио да је Дан победе над фашизмом један од најзначајнијих датума слободољубивог света, нарочито у Србији.

Свечана академија у Нишу

„Фашизам је поражен пре 80 година, и данас управо обележавамо победу над фашизмом у народноослободилачком рату. Он није нестао, попримио је нове облике и једним делом данас представа претњу по мир и безбедност у читавом свету“, упозорио је генерал Диковић.

„Ми, српски народ, увек смо били на правој страни, која је увек бранила своју сувереност и свој национални интерес. Увек смо били, па и тада на крају Другог светског рата, на страни победника. Тада је од незапамћених злочина током Другог светског рата, браћена, не само Европа, него читав свет“, поручио је градоначелник Ниша Драгослав Павловић.

Свечану академију обележио је и богат културноуметнички програм.

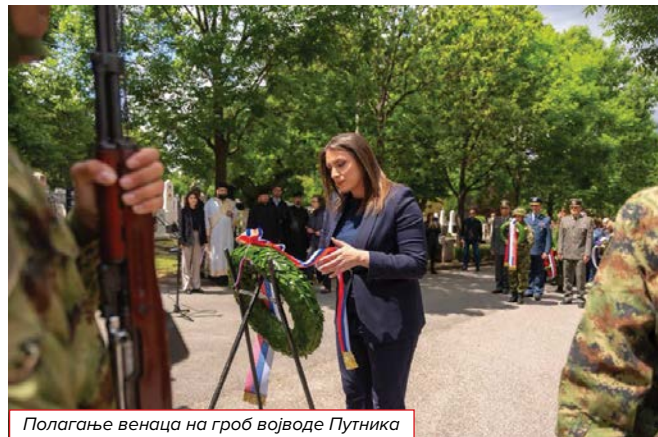
Београд

108 ГОДИНА ОД СМРТИ ВОЈВОДЕ РАДОМИРА ПУТНИКА

Државна церемонија полагања венаца поводом обележавања 108. годишњице од смрти војводе Радомира Путника, одржана је 17. маја на Новом гробљу у Београду.

Државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Сања Лакић Весић, у свом обраћању, истакла је, да је војвода Радомир Путник био темељ српске војне части, оличење дисциплине и људскости, а његова идеја, да се отаџбина брани не само метком и пушком, већ и знањем, чашћу и сећањем, и данас живи.

Венце на гробницу војводе Радомира Путника положили су и представници: Министарства одбране, Војске Србије, Града Београда, СУБНОР-а Србије, Удружења ветерана војно обавештајне службе Србије, 72. бригаде за специјалне операције, Секције 6. личке пролетерске дивизије „Никола Тесла“ као и представници удружења грађана за неговање традиција ослободилачких ратова Србије и борачких организација.

Пологање венаца на гроб војводе Путника

80. годишњица ослобођења логора Маутхаузен

МАУТХАУЗЕН СТРАТИШТЕ У ОБА СВЕТСКА РАТА

У саставу државне делегације Републике Србије, председници СУБНОР-а Србије бригадни генерал у пензији мр Зоран Лубура и Драган Жикић присуствовали су централној међународној свечаности поводом обележавања 80. годишњице ослобођења нацистичког концентрационог логора Маутхаузен, одржаној у Републици Аустрији 14. маја.

Представници СУБНОР-а Србије су са званичницима из Републике Србије, бројним Србима из Србије и Аустрије, као и представницима бројних држава и организација, одали почаст свим жртвама страдалим у једном од најзлоглашенијих логора Првог и Другог светског рата, у којем је страдало више од 190.000 људи, међу којима и велики број државља-на тадашње Краљевине Југославије.

Присутством овом догађају, још једном је потврђена снажна посвећеност СУБНОР-а Србије у очувању антифашистичког наслеђа, сећања на невинне жртве и поштовању борбе за слободу.

Делегација СУБНОР-а Србије у Аустрији

На Чергу

Чегар ХЕРОЈСКОГ ПОДВИГА СТЕВАНА СИНЂЕЛИЋА

Код споменика на Чергу одржана је државна церемонија поводом обележавања 216. годишњице Чегарске битке. Споменик је подигнут на месту где се 31. маја 1809. године одвијала чувена битка из Првог српског устанка, у знак сећања на погинуле војнике и њиховог команданта Стевана Синђелића.

Венце крај споменика ресавском војводи Стевану Синђелићу положили су представници Града Ниша, војске, полиције, Министарства за рад, запошљавање, борацка и социјална питања, делегација СУБНОР-а Србије и Градског одбора СУБНОР-а Ниша, представници борацких удружења, грађани, као и потомци Стевана Синђелића.

„На данашњи дан кад обележавамо Чегарски бој, овим показујемо да се српски народ увек борио за слободу, да смо слободу увек ценили више од свих вредности и да смо толико живота дали”, навео је градоначелник Драгослав Павловић.

Пре церемоније на Чергу, одржан је и парастос Чегарским јунацима у Ћеле-кули.

„Бој на Чергу је симбол херојства и отпора српског народа Отоманском царству. Херојски чин војводе Стевана Синђелића и његових јунака у овој бици, јесте порука за све данашње и будуће генерације да никада нема предаје, кад се окренемо иза нас је Мајка Србије, а испред нас је онај вечни живот

и косовски завет кнеза Лазара”, поручио је Зоран Антић, државни секретар.

Обележавање годишњице битке на Чергу део је програма обележавања градске славе Свети цар Константин и царица Јелена.

**СУБНОР града Врања
у западној Србији**

ПОСЕТА ИСТОРИЈСКИМ И ДУХОВНИМ МЕСТИМА

У периоду 21. и 22. маја, делегација СУБНОР-а града Врања боравила је у посети западној Србији, током које су чланови удружења обишли важна

историјска и духовна места и учврстили везе са СУБНОР-ом Лознице и Ваљева.

Посета је започела доласком на Текеришу, где је делегацију СУБНОР-а Врања свечано дочекао председник СУБНОР-а Лознице, господин Живота Исаковић, са својим сарадницима. По традиционалном српском обичају, гости су дочекани уз со и погачу и топлу добродошлицу.

У наставку дана, домаћини су повели госте из Врања ка Мачковом камену, месту страдалништва и херојства српске војске. На самом локалитету, пуковник у пензији Милош Дејановић одржао је час историје, упознавши присутне са значајем Мачкова камена и његовом спомен-костурницом. Након одавања поште на Мачковом камену, делегација је обишла Гучево, још једно место од историјских дојашта.

Дводневна посета настављена је обиласком Спомен-костурнице у селу Драгинцу, где је делегација СУБНОР-а Врања одала пошту невиним жртвама фашистичког терора у Другом светском рату. Након тога, чланови делегације присуствовали су комеморативном скупу у Ваљеву, организованом поводом годишњице погибије народног хероја Стевана Филиповића.

Путовање је потом настављено ка манастиру Лелић, где су чланове СУБНОР-а дочекали, отац Герасим, и братство. У наставку, уследила је посета манастиру Ћелије, где су се чланови СУБНОР-а Врања поклонили моштина светитеља Аве Јустина Поповића.

Завршна тачка овог богатог програма била је посета меморијалном комплексу Бранковина. Овом дводневном посетом, чланови СУБНОР-а града Врања још једном су показали да нису само туристи или пролазници – они су чувари историјске истине, чувари сећања и достојанства српског народа.

СУБНОР Врања на Текеришу

На Кумановском аеродрому

Куманово

ПРВЕ ЖРТВЕ АПРИЛСКОГ РАТА

СУБНОР Града Врања и Бујановца је обележио 84. годишњицу од јуначке погибје српских pilota на Кумановском аеродрому Режановачка Коса.

Мало је позната чињеница да је напад Немачке на Краљевину Југославију, у Другом светском рату, започео од Куманова, скоро два сата пре но што је бомбардован Београд у 6,30 часова, са аеродрома „Режановачка коса”. О историјском значају овог датума говорио је председник Скупштине СУБНОР-а Србије Мирољуб Стојчић крај споменика палих pilota у селу Коњаре крај Куманова.

Са аеродрома из Бугарске велика формација немачких месершмита, тада веома савремених борбених авиона, користећи фактор изненађења, прелази границу Краљевине Југославије и упућује се према Куманову где је био стациониран Пети ловачки пук ваздухопловства Краљевине Југославије, односно 111. и 112. ескадрила које су поседовале застареле авионе марке „Хокер Фјури”, а захваљујући петој колони у југословенској војсци Немци су имали и планове свих југословенских аеродрома те су лако могли неутралисати све ескадриле.

Тринаест југословенских авиона, на брзину, полеће са Кумановског аеродрома и прихвата неравноправну борбу са ескадрилом од 21. немачког авиона. Четрнаести авион, мајора Цел Фрање, прикривеног хрватског усташе, намерно није полетео са аеродрома и уништен је на земљи.

О пожртвованости, епској погибји и херојству „кумановских pilota” 6. априла 1941. године говори и податак да је капетан прве класе Војислав Поповић, командант 111. ловачке ескадриле, када је остао без муниције, одлучио се на самоубилачки чин тако што је својим авионом ударио у непријатељски, након чега су се обе летилице срушиле. То је учинио и његов саборац поручник Милорад Танасић који је директним ударцем своје летилице у немачки авион успео да уништи још један месершмит 110, положивши сопствени живот на олтар своје отаџбине.

Куманово

СУБНОР ГРАДА ВРАЊА И БУЈАНОВЦА У СЕВЕРНОЈ МАКЕДОНИЈИ

Испред манастира Јоаким Осоговски

СУБНОР Града Врања, по завршетку посете селу Коњаре крај Куманова 8. априла, наставио своје путовање према Кривој паланци где је у селу Ранковци обишао Спомен костурницу, која се налази крај пута Куманово – Крива Паланка. Спомен костурница је подигнута у знак сећања на борце Шесте јужно-моравске бригаде Народноослободилачке војске, који су погинули 24. априла 1944. године. На мермерној плочи су исписана 24 имена погинулих бораца међу којима је и једна жена борац.

Након посете спомен костурници у селу Ранковци СУБНОР Врања је обишао и спомен костурницу у Кривој паланци. Капела са костурницом у коју су похрањени посмртни остаци војника страдалих углавном током Другог балканског рата, али и током Првог балканског и Првог светског рата, је грађена од 1931. до 1937. године, према пројекту Василија Андросова.

На свом путовању кроз Северну Македонију СУБНОР Врања је посетио и манастир Јоаким Осоговски. По разгледању манастира члановима СУБНОР-а Града Врања се обратио игуман манастира отац Фотије који је у свом излагању изнео много чињеница везаних за овај манастир. Током повратка у Републику Србију и преласка државне границе са Републиком Северном Македонијом чланови СУБНОР-а Врање посетили су манастир св. Прохор Пчињски.

У Тузли обележена 80. годишњица победе над фашизмом

АНТИФАШИЗАМ ЦИВИЛИЗАЦИЈСКА ТЕКОВИНА

Тузла, 10. мај

Тузла је 10. маја била домаћин централне регионалне манифестације обележавања 9. маја – 80 година од победе над фашизмом у Другом светском рату. Манифестација је одржана под слоганом „Побједа 1945. – 2025.”

Манифестација у Тузли окупила је антифашистичке организације из свих земаља бивше Југославије, симболично у граду који је имао највише слободне територије током '40-их година.

Програм обележавања је започео полагањем венаца на спомен-обележје на Сланом Бањи, где су антифашисти из регије и света, заједно положили венац, а на тргу слободе уприличен је пригодан програм и обраћање званичника, чиме је Тузла још једном потврђена као бастион антифашистичких вредности.

„С циљем да се очува антифашизам као изворна цивилизацијска тековина да на томе истрајемо и да ма колико су снаге зла јаче – да се изборимо и остваримо оно што је сан и део цивилизације који се зове слобода, а то значи слобода мишљења, слобода избора, слобода у образовању, слобода у лечењу”, поручио је Драгољуб Ђорђевић.

„Идеја антифашизма је идеја слободе, мира, поштовања, толеранције, заједничког живота и борбе за основна људска права, а, уствари, то је оно што Тузла је, јесте, то је оно што Тузла баштини”, нагласио је градоначелник Тузле Зијад Лугавић.

У Тузли није слављен само историјски датум. Слављени су слобода, једнакост и заједништво, вредности које су генерације браниле, а које млади нараштаји морају чувати и неговати.

Представници антифашистичких организација у Тузли

80 година битке на Пољани

ПОСЛЕДЊА БИТКА ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА У ЕВРОПИ

Чланови председништва Томислав Миленковић и Зоран Јаковљевић, чинили су делегацију СУБНОР-а Србије, која је 17. маја учествовала на свечаности обележавања 80. годишњице последње битке Другог светског рата у Словенији, Југославији и Европи, 13. маја на Пољани у Коружкој. Поред делегације СУБНОР-а Србије присутне су биле и делегације бораца и антифашиста Хрватске, бораца Босне и Херцеговине и бораца НОБ-а Црне Горе.

Делегације свих борацких удружења су положили заједнички венац на споменик Слободе и миру на Пољани, чиме је симболично потврђено да су се на овим просторима борци свих јединица Југославије, борили заједно и заједно гинули за слободу.

Свечаношћу на Пољани, додатно је потврђен значај тадашњих догађаја и заједничке народноослободилачке борбе у Југославији против окупатора и њихових локалних сарадника.

Битка код Пољане (13-14. маја 1945. године) је последња велика битка Другог светског рата у Европи.

Делегације бораца и антифашиста

Обележена 82. годишњица битке на Сутјесци

У СЕНЦИ ВЕЛИЧАНСТВЕНОГ СПОМЕНИКА

Делегација СУБНОР-а Србије, на Тентишту у Долини хе-роја, 15. јун учествовала је у обележавању 82. годишњице славне Битке на Сутјесци. Обележавању су присуствовали званичници Републике Српске, представници дипломатског кора и бројни грађани. Међу званичницима на Тјентишту, поред грађана из Републике Српске и региона, присуствовале су делегације борацких организација Републике Српске, Србије, Црне Горе и Словеније.

У име СУБНОР-а Србије, манифестацији су присуствовале делегације градских одбора СУБНОР-а Ужица, Чачка, Ваљева и општинских организација СУБНОР-а Пријепоља, Бајине Баште и бројни потомци и поштовани славних учесника Битке на Сутјесци.

На спомен-костурници положени су венци и цвеће, након чега је у Спомен дому приређен пригодан културно-уметнички програм. У свом обраћању у име СУБНОР-а Србије Милић Вукић је истакао: „Данас стојимо у сенци величанственог Споменика на Тјентишту, у Долини хероја, где се пре тачно 82 године водила једна од најтежих, али и најславнијих битка Народноослободилачког рата – битка на Сутјесци. Овде на подручју Тјентишта, Људиног Гроба, Вучева, Бара, Личких колиба, Поповог моста, Милинклада, Сухе, Врбнице, Маглића и Волујака водила се битка епских размера, битка за спас и опстанак главнине партизанских снага и самог Врховног штаба. Битка за спас око 3.000 рањеника”.

Битка на Сутјесци представља прекретницу и камен темељац коначне победе над силама зла у Другом светском рату на овим просторима.

У долини хероја

Одржана централна прослава 13. јула

ПОШТОВАЊЕ ЗА БОРЦЕ КОЈИ СУ ДАЛИ ЖИВОТ ЗА СЛОБОДУ

Полагање венаца на споменик Партизану борцу на Горици

Централна прослава Дана устанка црногорског народа, Дана државности и Дана СУБНОР-а и антифашиста Црне Горе, одржана је 13. јула на платоу поред Споменика Партизану борцу на Горици. Том приликом уприличена је свечаност

коју је организовао Савез удружења бораца НОР-а и антифашиста Црне Горе у сарадњи са Главним градом Подгорица.

Поред црногорских антифашиста присуствовали су и представници борачко-антифашистичких организација бивших југословенских република, Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Македоније и Црне Горе. Делегацију СУБНОР-а Србије представљали су Томислав Миленковић заменик председника СУБНОР-а Србије и генерални секретар Зоран Јаковљевић.

Током Другог светског рата из Црне Горе је погинуло 18.573 борца, рачунајући жртве терора над недужним становништвом од стране фашиста и домаћих издајника. Проглашено је 257 бораца за народне хероје, док су 1654 носиоци партизанске споменице.

Поводом Дана државности Црне Горе, делегације борачко-антифашистичких организација бивших југословенских република примио је градоначелник Подгорице проф. др. Саша Мујовић.

ОШ „Жарко Зрењанин”, Велико Лаоле

МАЛИ ЧАС ИЗ ИСТОРИЈЕ

Ћаци ОШ „Жарко Зрењанин”

Љубазношћу Конић Катарине, директорке Основне школе „Жарко Зрењанин” из места Велико Лаоле, код Петровца на Млави, успостављена је сарадња између школе и СУБНОР Града Вршца.

Постоје подаци да је школска зграда саграђена 1873. године. Данас, школа поседује савремено опремљене учионице, кабинете за биологију, информатику и техничко.

У пријатној атмосфери и гостопримству, Драгољуб Ђорђевић је ђацима и професорима, представио улогу и значај СУБНОР Србије у очувању историјске истине о вековној борби народа Србије за слободу.

Непосредно на улазу у школу, налази се споменик, учитељу, просветитељу, борцу за права угњетених, револуционару, антифашисти, борцу за слободу, Народном хероју, Жарку Зрењанину Учи.

На том месту одржан је Мали час из историје, посвећен управо човеку, чије име школа носи. Била је то прилика да се ђаци упознају са његовом борбом против нациста и фашизма и дубоким трагом, који је за собом оставио поколењима.

Унка, Република Српска

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ОСЛОБОЂЕЊА

Делегације СУБНОР-а у општини Брод

Дана 18. августа 2025. године делегација ГО СУБНОР-а Врање и ОО СУБНОР-а Сурдулица присуствовала је обележавању 33. годишњице ослобођења Месне заједнице Унка, општина Брод, у Одбрамбено-отаџбинском рату.

У овом месту, током одбрамбено-отаџбинског рата, живот је положио 29 припадника ВП: 7036/4 из Врања, оставивши иза себе неизбрисив траг јунаштва, верности и жртве за слободу свога народа. Њихово страдање остаје вечна опомена и сведочанство о високој цени мира и слободе коју данас уживамо. На помену, окупљеним званицама и грађанима обратио се председник Скупштине СУБНОР-а Србије, господин Милољуб Стојчић, подсећајући на значај очувања сећања на пале борце и наглашавајући да је дужност свих нас да чувамо њихову успомену од заборавља.

113. годишњица Кумановске битке

ИСТОРИЈСКИ ВАЖНА ЗА СЛОБОДУ И ИДЕНТИТЕТ СРПСКОГ НАРОДА

На Зебрњаку

Делегација СУБНОР-а Србије, предвођена председником Скупштине СУБНОР-а Србије Милољубом Стојчићем, учествовала је 24. октобра на државној комеморацији поводом 113 година од Кумановске битке на спомен-комплексу Зебрњак у Републици Северној Македонији. Комеморативном

скупу је присуствовало 96 чланова СУБНОР-а из Врања, Врањске бање, Бујановца, Прешева, Владичиног хана, Трговишта и Власотинца.

Пре централне свечаности, чланови делегације положили су венац на спомен-обележје пилотима Краљевине Југославије у селу Коњаре код Куманова, одајући почаст страдалим ваздухопловцима.

Церемонија на Зебрњаку протекла је у свечаном и достојанственом духу, уз служење парастоса погинулим јунацима од стране свештенства, полагање венаца, минут ћутања и интонирање државних химни Републике Србије и Републике Северне Македоније.

Присутнима су се обратили председница српске заједнице у Северној Македонији Гордана Јовић Стојковска и државни секретар у Министарству за рад, борачка и социјална питања Републике Србије, Зоран Антић, нагласивши историјску важност Кумановске битке за слободу и идентитет српског народа.

Дента у Румунији

ПОМЕН ПИЛОТИМА АПРИЛСКОГ РАТА 1941.

На сеоском гробљу у Денти

У Априлском рату, 1941. године, пилоти ваздухопловства Краљевине Југославије, узлетели су да бомбардују немачке аеродроме у Румунији, Темишвару и Араду, и тиме умање ефикасност и надмоћ немачког ваздухопловства. Након успешно обављеног задатка, непосредно пре повратка у српски ваздушни простор, сустигли су их немачки месершмити и оборили у ваздушном окршају.

У спомен на српске пилоте, у месту Дента у непосредно уз границу Румуније са Србијом, обновљен је споменик са спомен плочом, посвећеном свим пилотима палим у одбрани отаџбине на територији Румуније.

Дана 3. августа, удружење Срба из Румуније и свештенство Епархије темишварске, уприличили су церемонију посвећену сећању на храбре пилоте. У име СУНОР-а Србије, венац су положили Мирјана Клиска, члан Извршног одбора и Драгољуб Ђорђевић, члан Председништва. Своје учешће у овом догађају узело 40 чланова СУБНОР-а из Вршца.

Наскон свечаности у Денти, чланови СУБНОР-а града Вршца, посетили су, у месту Чаково, недалеко од Темишвара, родну кућу просветитеља Доситеја Обрадовића,

Уприличена је и посета српском Манастиру Свети Георге, основан у 14 веку који се налази у месту Манастире и који је, према предању основао Сава Немањић.

Обележена 26. годишњице од битке на Кошарама

СИМБОЛ ХЕРОЈСТВА

Државну церемонију полагања венаца, поводом обележавања 26. годишњице Битке на Кошарама предводила је 14. јуна Министарка Милица Ђурђевић Стаменковски, као изасланик председника Србије.

Венце и цвеће код споменика херојима са Кошара положили су и представници Министарства одбране и Војске Србије, борци Херојске 37. моторизоване бригаде, делегација СУБНОР-а Србије, представници борацких и ветеранских удружења, удружења за неговање традиција и чланови породица погинулих бораца са Кошара. Обраћајући се присутнима, Ђурђевић Стаменковски је рекла да су Кошаре више од географије, да су башта најлепших дожура.

„Сабрали смо се у дану посвећеном онима о којима се дуго ћутало. Неки су говорили да не смемо, неки су сматрали да не треба да се на било ком месту са поносом јасно и гласно изговори једно име и једна реч – Кошаре”.

Битка на Кошарама сматра се симболом херојства, пожртвовања и отпора младих војника који су бранили територију земље у неравноправним условима. Постала је део колективног сећања као пример одбране отаџбине у времену опште агресије и изолације.

Код споменика херојима са Кошара

Комеморативна академија у Народном позоришту

ХРАБРИ ОТПОР ЈУНАКА

У Народном позоришту у Београду 14. јуна одржана је Комеморативна академија поводом обележавања 26. годишњице од Битке на Кошарама. Тим поводом, обратила се изасланик председника Републике Србије, министар за рад, запошљавање, борацка и социјална питања и председник Владиног Одбора за неговање традиција ослободилачких ратова Србије, Милица Ђурђевић Стаменковски која је истакла да су Косово и Метохија, наслеђе које су нам оставили и обавеза којом су нас заветовали, хероји са Кошара.

„То је одраз српског народа у огледалу. Колевка у којој смо рођени. Кућа у којој смо духовно порасли. Њихова имена, урезана у наше памћење, нису само подсетник на погинуће. Она су доказ живота – живота који су дали за нас. Зато је на нама да не заборавимо. Не зато што прошлост тражи освету, већ зато што истина захтева правду”, поручила је Ђурђевић Стаменковски.

Потпуковник у пензији Срђан Николић обратио се у име бораца са Кошара и истакао да се суровост те битке огледао „у

свакодневним борбама на терену” те да се у тешким временима на делу могао видети „хероизам незнатих јунака, који су бранили сваки педаљ своје земље”.

Мајка погинулог војника Тибора Церне Ката Церна поздравила је све присутне који су дошли на комеморативну академију да одају почаст погинулим борцима са Кошара и захвалила што их и даље спомињемо и не заборављамо.

Народно позориште у Београду

Бела Црква

ДАН УСТАНКА

У Белој Цркви код Крупња 7. јула обележен је Дан устанка народа Србије у Другом светском рату. У оквиру спомен-комплекса, код споменика Жикици Јовановићу Шпанцу, венце су положили делегација Владе Републике Србије, Министарства одбране и Војске Србије, Општине Крупњак, СУБНОР-а Србије, општинских и градских одбора СУБНОР-а Србије (Ваљева, Лознице, Шапца, Ужица, Бајине Баште, Крупња, МЗ Лаћарка), борацка удружења и грађани.

Овогодишњи сабор отворио је Младен Стефановић, председник Општине Крупњак, док се у име СУБНОР-а Србије присутнима обратио Генерални секретар СУБНОР-а Србије Зоран Јаковљевић.

„Само три дана након одлуке политбироа комунистичке партије Југославије о подизању устанка, на данашњи дан пре 84 године у овом месту чула се прва пушка слободе. Ехо пуцња одјекнуо је читавом земљом, па и поробљеном Европом као путоказ поробљеним народима како се може до слободе и људског достојанства”, истакао је Зоран Јаковљевић.

Пуцањ Жикице Јовановића Шпанца, 7. јула 1941. године је означио почетак борбе за слободу и оружану борбу народа Србије против окупатора.

Бела Црква

Обележена 111. годишњица Церске битке

ПРВА ВЕЛИКА ПОБЕДА СРПСКЕ ВОЈСКЕ У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ

У Текеришу, код Спомен обележја, 19. августа је обележена 111. годишњица Церске битке, прве велике победе српске војске и савезника у Првом светском рату. Венац испред СУБНОР-а Србије на Спомен обележје, положила је делегација СУБНОР-а на челу са председником генералом Љубишом Диковићем. Венце су положили и делегације СУБНОР-а Ваљева, Лознице и Шапца.

Министарка Милица Ђурђевић Стаменковски, у свом обраћању је истакла да је Церска битка доказ да мали народ може стати на пут великој царевини.

„Овде се историја није учила из књига, већ из живота, из жртве и из подвига. У овим крајевима је свака кућа историја, јер је на сваком прагу испраћен војник и свако огњиште је понело бол, али и понос”.

„Српска војска на Церу је извојевала прву победу у Првом светском рату и поносни смо на наше претке. У Великом рату, Шабац је изгубио скоро половину свог становништва, и то је цена коју смо платили за слободу”, рекао је градоначелник Шапца.

Победа у Церској бици ојачала је морал српске војске и народа, а у међународној јавности изазвала је велико поштовање и пажњу. Била је то не само војна, већ и симболичка победа малог народа који је стао у одбрану своје земље, слободе и чести.

На Текеришу

Фрушка гора

САМО СЛОБОДНИ МОЖЕМО САМИ ДА ОДЛУЧУЈЕМО О НАШОЈ СУДБИНИ

Поводом обележавања 84. годишњице дизања устанка народа Србије у Другом светском рату, испред споменика „Слобода” на Иришком венцу, одржан је свечани скуп бораца, омладине и грађана, у организацији Савеза удружења бораца народноослободилачких ратова АП Војводине и под покровитељством Покрајинске владе.

На фрушкој гори

Код споменика „Слободе” су положени бројни венци и цвеће делегација СУБНОР-а АПВ, Покрајинске владе, Војске Србије, СУБНОР-а општина и градова из Војводине, СУБНОР-а Града Београда, антифашисти региона, представници локалних самоупорава, Јеврејске општине Нови Сад, Удружења 6-те личке дивизије, Удружење ваздухопловаца Војводине и други.

Председник СУБНОР-а АПВ Јопво Барошевић је нагласио: „Окупили смо данас овде испред споменика „Слобода” на питомој Фрушкој гори, немојмо сведоку страдања, дуне и отпора, сви ми који негујемо антифашистичко опредељење српског народа, желимо да се поклонимо незнатим и знаним јунацима, који су своје животе дали за слободу Србије, у знак вечне захвалности и поштовања”.

Присутнима се обратио потпредседник Покрајинске владе и покрајински секретар за здравство др Милан Попов истакавши да је овај датум прилика да се поново поздраве бесмртна дела свих оних који су своје животе и материјална добра уложили у борбу за коначну победу над фашистичким окупатором. Изведен је пригодан културно-уметнички програм који су својим наступом обогатили КУД „Јован Дучић” из Нове Гајдобре, Александар Токовић, Јасна Васић и драмска уметница Жељка Јелић.

Обележена 34. годишњица херојске смрти
Милана Тепића

ДРУГО ИМЕ ЗА МОРАЛ

Испред споменика народном хероју

Државну церемонију полагања венаца поводом обележавања годишњице погибје мајора Милана Тепића 29. септембра, предводила је министарка Милица Ђурђевић

Стаменковски која је поручила да је Србија вечито захвална свом хероју чија жртва представља морални завет целом народу.

Венце на споменик су положили и делегације Министарства одбране и Војске Србије, Града Београда, чланови породице народног хероја Милана Тепића, представници СУБНОР-а Србије, Удружења 6. личке дивизије „Никола Тесла“, Удружења Ветерана посебних јединица полиције, РМВИ Србије те представници борацких и удружења која негују традиције ослободилачких ратова Србије.

„Мајор Милан Тепић је име за морал, племенитост, пожртвовање и патриотизам. Његово дело мора бити уписано у наше националне читанке, као што деца уче о Синђелићу“, поручила је министарка Ђурђевић Стаменковски.

Мајор тадашње ЈНА Милан Тепић херојски је погинуо, одбијајући да преда наоружаним побуњеницима под командом Загреба складиште с војном опремом у Беденику код Бјеловара. Тепић, који је тада имао 34 године, активирао је експлозив и дигао у ваздух хангар складишта, жртвујући себе. Са њим су погинули и двојица војника југословенске војске – Стојадин Мирковић и Драган Драгановић, који, упркос Тепићевој наредби, нису хтели да се повуку на безбедну локацију.

Председништво СФРЈ одликовало је постхумно мајора Милана Тепића највишим југословенским признањем, Орденом народног хероја.

82. годишњица распуштања Бањичког логора

ОДАВАЊЕ ПОШТЕ СТРАДАЛИМА

У суботу 4. октобра скромно је обележана 82. годишњица распуштања злогласног Бањичког логора.

Кроз логор је у периоду од маја 1941. до октобра 1944. године, прошло око 30.000 људи, међу којима и на хиљаде жена, старца и деце од којих је 22 било млађе од седам година. Преко 4.000 стрељано је на стратишту у Јајинцима, а више хиљада је послато у логоре Старо сајмиште, Јасеновац, Матхаузен и у Норвешкој.

Венце на спомен-обележје испред уласка у Војне академије су положили делегације: Општине Вождовац; СУБНОР-а града Београда; СУБНОР-а општине Вождовац; СУБНОР-а Општине Савски Венац; Удружења VI и XXXV Личке дивизије; Социјалдемократске партије Србије и СУБНОР-а Месне заједнице Лаћарак. Након одавања поште минутом ћутања и положених венаца, пригодним говором обратили су се потпредседник СУБНОР-а Србије и председник СУБНОР града Београда, пуковник Бора Ерцеговац, председник Градског одбора СДПС-а, Миливоје Пајовић и млади историчар Илија Живковић.

Испред Бањичког логора

Обележено 84. године од страдања грађана Вранића

ЖРТВЕ НИСУ ЗАБОРАВЉЕНЕ

Поводом 84. године од страдања 39 недужних грађана Вранића, од стране казнене експедиције нацистичке Немачке, која је тада запалила преко 50 кућа, 15. октобра организован је комеморативни скуп за све страдале. У знак сећања на тај злочин Удружење „20. децембар“ из Вранића испред Спомен дома у Вранићу, организовало је комеморативни скуп коме су присуствовале бројне делегације и грађани Вранића.

Након помена, присутне делегације и појединци положили су венце и цвеће. Најпре су то учинили представници Удружења „20. децембар“ потомци жртва Вранића које су четници убили 20. децембра 1943. године, затим делегација Градске општине Барајево, СУБНОР-а Савског венца, Сремске Митровице, Сурчина, Уба и Барајева, Удружења 6. и 35. Личке дивизије из Београда, Прве пролетерске НОУ бригаде, Удружења Југословена из Лајковца, Удружење потомака ратника Србије 1912-1920. из Сурчина, Удружења ратних и мирнодопских војних инвалида Барајево као и мештани Вранића. У име СУБНОР-а Србије, венац је положио пуковник Драган Пантић.

Тог 15. октобра, у Вранићу је стрељано 39 особа. Многи су убијени у сокаку поред школе, али и тамо где су се сретали са фашистима, па чак и код својих кућа. Злочин је извршио 125. немачки пешадијски пук, потпомогнут са још три батаљона фашиста за време крвавог пира немачких фашиста на овом простору, под називом „казнена експедиција“.

Комеморативни скуп у Вранићу

Крагујевац

У СЛАВУ ОСЛОБОДИЛАЦА

Јединице 17. Ударне дивизије НОВЈ у садејству са јединицама Црвене армије у силовитом јуришу су 21. октобра 1944. године тачно три године после злочина које су немачки фашисти извршили над Крагујевчанима у Шумарицама ослободиле Крагујевац. У знак сећања на овај дан на гробници народних хероја и бораца НОР-а венце су положили делегације града Крагујевца, Војске Србије, СУБНОР-а, СНС-а Крагујевца и чланови породица погинулих.

Одржана свечана академија у Нишу

„СЕЋАМ СЕ”

Након свечаности и полагања венаца код Споменика ослободиоцима у центру града и на Бубњу, у организацији СУБНОР-а Града Ниша 14. октобар одржана је и свечана академија поводом 81. годишњице од ослобођења Ниша у Другом светском рату и 80 година од формирања ЈНА. На академији која је одржана под називом „Сећам се” симболично је наступио 81 учесник.

Присутнима на свечаној академији у пригодном говору обратио се потпредседник СУБНОР-а Србије и председник ГО СУБНОР-а Ниш, пуковник Анђелко Милићевић: „Данас, 14. октобра, стојимо на светој земљи града Ниша – града хероја, града слободе и нашег царског града. Пре тачно осамдесет једне године, наши преци су овде, на улицама овога града, извојевали победу која није била само војна, већ и морална. То је била победа духа над страхом, човека над поробљивачем, правде над силом”.

Сећамо се...! Осамдесет и једна година је прошла од једног од најславнијих дана у историји нашег града и нашег народа. Дана када је Ниш, после три и по године терора окупатора и његових слугу, коначно удахнуо пуним плућима и угледао светлост слободе. Можда још важније, коначно су утихнуле пушке и митраљежи, револвери и хаубице, зло и бруталност, и дошао је толико дуго прижељкивани мир.

Данас, на 80. годишњицу оснивања Југословенске Народне Армије, сећамо се и ње. Армије која је постепено настајала у пепелу једне поробљене земље од 1941. године, да би до 1945. прерасла у респектабилну, заједничку оружану силу свих народа и народности и свих радних људи и грађана нове Југославије. Данас, сећамо се и тога.

Данас, када живимо у миру, наша је дужност да ту историјску свећу слободе не пустимо да се угаси. Да се сетимо да су наши стари гинули не за освету, него за достојанство, за право сваког човека да живи слободно, да говори, да ствара. Да се сетимо да су и у најтежим тренуцима знали да буду људи – и да је то највећа победа од свих.

Зато смо ми ту! Да се сећамо и да памтимо. Ожиљци на душама нашег народа су довољан сведок тих злочина, ожиљака који до данас нису нестали из колективног сећања овога града. И док се данас поклањамо сенима нишких ослободилаца, мислимо и на све страдалнике широм југословенских простора на наше мученике, и то не само Црвеног Крста и Бубњу, не само Сурдулице и Лесковца, већ се поклањамо сенима свих који нису дочекали да у слободи загрле своје ближње. Од Пага и Велебита, преко Глине и Санског Моста, до Јасеновца и херцеговачких јама понорница, Пребиловаца, Корићке, Ржани До, где су читава села нестајала у пламену злочина. Затирало се српско име у невиђеним размерама, али ми смо опстајали и градили своју слободу изнова и изнова, јер се народ није одрекао свог образа, свог имена и вере у слободу.

Сећамо се и наших савезника! Велике Црвена армије и њених маршала Толбухина, команданта Трећег украјинског фронта и Бирјузова, на челу 37. Армије, који су заједно са јединицама Народноослободилачке војске под командом Коче Поповића, започели и успешно окончали офанзиву против непријатеља утаборених у српским градовима крајем септембра 1944. године.

Председник СУБНОР-а Србије генерал Љубиша Диковић поручио је: „У Републици Србији иначе прослављамо 80 година од победе над фашизмом, што нас сврстава у ред земаља које су биле на правој страни, које су дале велике жртве за слободу у којој уживамо, а посебно у борби против фашизма. Значајно је што смо ту данас и што смо се окупили у ве-

Свечана академија у Нишу

Културно уметничко друштво „Абрашевић”

ликом броју и што смо положили венце за жртве које су дале своје животе за град Ниш. Значајно је да не заборавимо оно што је било, да нам то увек буде у сећању, да младе нараштаје учимо правим вредностима”.

Градоначелник Ниша Драгослав Павловић истакао је важност негована традиције, поштовања историје и очувања националног идентитета.

Ниш је дао немерљиво велику жртву да би се дошло до мира. Само је кроз логор на Црвеном Крсту прошло више од 30.000 родољуба, од којих је више од 12.000 стрељано на Бубњу. У току дана на брду Бубањ, месту које чува сећање на хиљаде стрељаних током Другог светског рата, обележена је 81. годишњица ослобођења Ниша. Претходно су венци положени на Споменик ослободиоцима на Тргу краља Милана, а потом и на Спомен-парк Бубањ, где су Нишлије, представници институција и удружења бораца одали пошту свим страдалима за слободу.

У уметничком делу програма учествовали су: Хор младих „Радојица Милосављевић Ица” из Музичке школе Ниш, Марко Милосављевић мастер музичке уметности, глумица Братислава Милић – Народно позориште Ниш, глумац Александар Михаиловић – Народно позориште Ниш, Дина Милосављевић и етно група Музичке школе Ниш, Културно уметничко друштво „Абрашевић” из Ниша, Војни оркестар КоВ Војске Србије.

На академији су додељена највећа признања СУБНОР-а Србије која је доделио председник СУБНОР-а Србије генерал Љубиша Диковић. Повељама су награђени проф.доц.др Милан Лазаревић, директор Института „Нишка Бања”, уједно и одборник СНС-а у Нишу, као и проф.др Мирослав Милутиновић, председник Градске општине Црвени Крст. „Велико хвала” је додељено Душану Андрејевићу, директору Завода за заштиту споменика културе у Нишу.

Јајинци

ЦЕРЕМОНИЈА
У СПОМЕН-ПАРКУ

Дан сећања на страдање Срба, Рома и Јевреја током Другог светског рата обележен је 5. октобар државном церемонијом код Централног споменика у Спомен-парку „Јајинци“, а предводио је изасланик председника Републике Србије Милош Вучевић.

Државној церемонији присуствовали су министри Владе Србије Милица Ђурђевић Стаменковски, Зоран Гајић, Дејан Вук Станковић и Снежана Пауновић.

Венац у име председника Републике Александра Вучића положио је Вучевић. Венце и цвеће положили су и директор БИА-е Владимир Орлић са сарадницима, представници Града Београда, чланови Националног савета ромске националне заједнице Србије, представници Јеврејске заједнице Србије, у име СУБНОР-а Србије председник генерал Љубиша Диковић и пуковник Драган Пантић, представници Удружења логораша „Јасеновац“, Музеја Геноцида, Удружења VI и XXXV Личке дивизије, СУБНОР-а Месне заједнице Лаћарак и Раковице те удружења која негују традиције ослободилачких ратова Србије и чланови породица настрадалих.

Вучевић је, обраћајући се присутнима, поручио да се страдање из Другог светског рата не сме никада и никоме поновити и нагласио да Јајинци нису само место смрти, већ и место завета који обавезује на слогу и јединство.

Присутнима се обратио и преживели логораш Славко Милановић, који је навео да се овом комеморацијом чува успомена на невинне жртве и поручује будућим генерацијама, посебно младима који данас постају људи, да су фашизам и нацизам велико зло које дели људе по раси, нацији и вери.

Комисија за утврђивање ратних злочина, која је формирана одмах по завршетку Другог светског рата, након истраге је изнела податак да је на стратишту у Јајинцима страдало 80.000 људи.

Јајинци

Шумарице

ЧАС КОЈИ ВЕЧНО ТРАЈЕ

У Крагујевачким Шумарицама, крај хумке стрељаних ђака и професора 21. октобра, уз присуство великог броја грађана, државног врха који је предводио председник Владе Србије др Ђуро Мацут, припадника Војске Србије, МУП-а, борацких организација одржан је традиционални велики школски час. Пре извођења истог, одржано је опело свим стрељаним 21. октобра 1941. године када су немачки фашисти

између осталих стрељани 248. ученика и 48. малих чистача ципела старости од 10-14 година чији је једини грех био тај што су одбили да чисте немачким војницима чизме. Тога дана стрељано је око 3.000 људи.

Венце на хумку поред државних делегација положили су делегације СУБНОР-а Србије на челу са председником генералом Љубишом Диковићем и пуковницима Анђелком Милићевићем, Жељком В. Зиројевићем и Зораном Јаковљевићем, СУБНОР-а Шумадије и Крагујевца као и представници амбасада Белорусије, Русије, Израела, Црне Горе, Словачке, Пољске и Казахстана. Потом је Изведена аудио поема Срце земље аутора Драгана Бошковића која је код мноштва присутних изазвала сузе. Делегација СУБНОР-а Крагујевца и Шумадије положила је венац и на споменик малим чистачима а претходно је иста била и на свечаном пријему код градоначелника Крагујевца г Николе Дашића.

Шумарице

Караџин

ДИВЕРЗИЈА НА ПРУЗИ

У ноћи 7/8 август по одлуци Среског комитета КПЈ у Књажевцу, одлучено је да се у поводу формирања првог партизанског Заглавачко-Тимочког одреда изврши диверзија на прузи Ниш-Прахово код Доњег Зунича што је и учињено.

Дана 8. августа 1941. године на месту Караџин, близу Штрпца, формиран је Заглавачко-Тимочки партизански одред од 12 бораца, чланова КПЈ и СКОЈ-а. Први командант био је Љуба Радуловић-Крња а политкомесар Димитрије Тодоровић-Каплар, дипломирани правник. Стрељан је од стране четника 17. марта 1942. у Куршумлији и проглашен за народног хероја.

Поводом 84. годишњице од формирања одреда на Караџину је одржан народни скуп и положени су венци на споменик обележје.

На Караџину

Фрушка гора

У СЛАВУ И ЧАСТ

На легендарној „Јабуци“

На легендарној „Јабуци“ на Фрушкој гори делегације НСУБНОР-а АП Војводине и СУБНОР-а Суботице, полагањем цвећа и венаца на спомен обележје, обележиле су формирање Осме војвођанске бригаде која је 12. септембра 1944. године формирана управо на овом месту.

Осма војвођанска ударна бригада НОВЈ формирана је 12. септембра 1944. године у рејону Јабуре на Фрушкој гори. У тренутку формирања сачињавала су је три батаљона са око 790 бораца.

У борбама Осма Војвођанска бригада је имала 1.116 погинулих и несталих и око 3.000 рањених и контузованих бораца. У последњој офанзиви она је самостално или у садејству са осталим бригадама своје Дивизије ослободила више од 140 већих и мањих насељених места.

Поред мноштва одликованих бораца и руководиоца, два њена припадника понела су и Орден народног хероја – Милан Корица Ковач и Лазар Марковић Ђађа.

Сремска Митровица

ГОДИШЊИЦА
ФОРМИРАЊА ОДРЕДА

На Рохал бази

У организацији СУБНОР-а Сремске Митровице на Рохал бази, некадашњој партизанској слободној територији које је било и зборно место за пребацивање партизанских бригада на слободну територију у источној Босни, али где су се налазили збогови месног становништва, које се повлачило из Свилоша, Лежимира, Дивоша и других фрушкогорских села

од усташког терора, обележена је 84. годишњица од формирања Фрушкогорског народноослободилачког партизанског одреда.

Приликом формирања одред је имао око 60 бораца, а Штаб одреда сачињавали су – командант Сима Релић, политички комесар Станко Пауновић Вељко и заменик команданта славни Бошко Палковљевић Пинки. Заједно са Подунавским одредом до јула 1942. извео је преко 200 акција углавном у ширем рејону Фрушке горе. Септембра 1942. Фрушкогорски одред је реорганизован у Први фрушкогорски батаљон, који је укључен у тада формиран Трћи сремски одред.

Београд

СЛОБОДАН БЕОГРАД
СЛОБДНА СРБИЈА

Ослобођење Београда у Другом светском рату

Свечаним полагањем венаца на Спомен-гробљу ослободилаца Београда обележена је 81. годишњица ослобођења главног града у Другом светском рату.

Венце на Спомен-гробље су положили: државна делегација коју је предводила министар Милица Ђурђевић Станковски, амбасадор Руске Федерације Александар Боцан-Харченко, министар у Влади Москве Сергеј Черјомин, амбасадор Белорусије Сергеј Малиновски, амбасадор Азербејџана, Грузије, Јерменије и Казахстана у Србији, као и дипломатски и војни представницима других амбасада у Србији, испред СУБНОР-а Србије председник генерал Љубиша Диковић и генерални секретар пуковник Зоран Јаковљевић, представници СУБНОР-а Београда на челу са председником пуковником Бором Ерцеговцем, и Весном Бојић-Ровчанин, СУБНОР Савског венца, и представници многих других борачких и патриотских организација, бројни грађани, и потомци ослободилаца.

Церемонија је започела полагањем венаца на спомен-обележје Ослободилаца Београда а након интонирања државних химни делегације су положили руже код Споменика „Вечни пламен“ и венце на Споменик Црвеноармејцу. Венци и цвеће положени су и на Споменик совјетским ратним ветеранима на Авали погинулим 19. октобра 1964. године у авионској несрећи приликом доласка делегације на прославу 20. годишњице ослобођења Београда.

Дулене-Крагујевац

ИСТОРИЈСКО
САВЕТОВАЊЕ

У селу Дулену, у кући Војислава Павловића 15. септембра 1941. године окупили су се чланови Главног штаба партизанских одреда за Србију, предвођени командантом Сретеном Жујевићем-Црним и истакнутим револуционарима: Миланом Благојевићем-Шпанцем, Николом Груловићем, Филипом Кљајићем, Родољубом Чолаковићем и једним бројем команданата и комесара партизанских одреда Србије и донели веома важне историјске одлуке за даљу борбу против окупатора и њихових слугу.

Поводом овог историјског догађаја коме је историја дала мало значаја тим пре што је ово саветовање било пре саветовања у Столицама, СУБНОР Крагујевца и Шумадије организовао је изложбу „Из Дулена у легенду“, чији су аутори пуковник Жељко Зиројевић и новинар Мирослав Мики Лазаревић.

„Историја се на овим просторима поигравала са људима и бацала их у вртлоге. Смео покушај организовања Саветовања у Дуленима где су се окупили представници Главног штаба партизанских одреда Србије коштао је неке судионике живота, попут Милинка Кушића и Милана Благојевића-Шпанца а политичких функција касније Теђу Стефановића, Сретена Жујевића и Мијалка Тодоровића. Међутим Саветовање је уродило плодом, односно његове одлуке су пронашле свој пут. Зато ми не заборављамо већ спомињемо и памтимо јер ништа није важније од слободе ни веће од Отаџбине“, истакао је пуковник Зиројевић приликом отварања изложбе.

СУБНОР Крагујевца и Шумадије

Сурдулица

ОБЕЛЕЖЕН ДАН
ОСЛОБОЂЕЊА

Општина Сурдулица у сарадњи са СУБНОР-ом општине Сурдулица и Сурдуличким културним центром, обележила је 5. септембар – Дан ослобођења Сурдулице у Другом светском рату.

Свечаној церемонији полагања цвећа и венаца на спомен обележје у градском парку, присуствовали су Министар у Влади Србије, господин Новица Тончев, заменица председнице

општине Сурдулица, госпођа Биљана Михајловић, припадници Војске Србије, полиције, установа, политичких странака и удружења грађана.

Спомен обележје у градском парку

Врање

СЛОБОДА
ТРАЈНА ВРЕДНОСТ

У Врањској Бањи свечано је обележен 6. септембар – дан ослобођења овог краја у Другом светском рату. Код спомен-обележја палим борцима и жртвама фашистичког терора положени су венци и цвеће.

Свечаности су присуствовали припадници Војске и Полиције Републике Србије, представници Безбедносно-информативне агенције, омладина Српске напредне странке из Врањске Бање, као и чланови СУБНОР-а града Врања.

Делегација СУБНОР-а града Врања, коју је предводио председник СУБНОР-а, бригадни генерал у пензији мр Зоран Лубура, учествовала је у обележавању 7. септембра – Дана ослобођења Врања у Другом светском рату. Одата је почасти страдалима за ослобођење Врања крај споменика револуције. Том приликом присутнима се обратио потпредседник СУБНОР-а Врања Зоран Бургић, нагласивши историјски значај 7. септембра и обавезу чувања вредности слободе.

Крај споменика страдалима за ослобођење Врања

Пирот

81 ГОДИНА У СЛОБОДИ

СУБНОР града Пирота реализовао 8. септембра је обележавање Дана ослобођења Пирота од дугарске фашистичке окупације на спомен обележју „Партизанско гробље” где је 05. марта 1942. године стрељано 10 бораца народноослободилачког покрета.

Поред СУБНОР-а града Пирота цвеће су положили делегације: СУБНОР-а Србије, Пиротског управног округа, Града Пирота, Градског одбора СПС Пирот, Удружења РВС града Пирота, „Слободне зоне” Пирот, Организације „Бесмртни пук” за град Пирот и СУБНОР-а Зајечар, Неготин, Књажевац, Бор и Ниш.

На спомен обележју „Партизанско гробље”

Трговиште

СЛОБОДА МОРА
ДА СЕ ЧУВА

Градски одбор СУБНОР-а Врања 15. септембра, присуствовао је обележавању 82. годишњице ослобођења Трговишта у Другом светском рату. На споменик ослободиоцима Трговишта, венце су положили представници државних органа, Војске и Полиције Србије, народни посланици, градоначелник града Врања, представници општине Трговиште, као и делегација СУБНОР-а Врања коју је предводио заменик председника ГО СУБНОР-а Врање и председник Скупштине СУБНОР-а Србије Мирољуб Стојић.

„Давне 1943. Трговиште је било слободна велика територија у ондашњој Југославији, али и целој Европи. Имамо слободу коју морамо да чувамо, али и претке којима морамо да се клањамо”, нагласио је народни посланик Ненад Крстић.

Полагање венца у Трговишту

81. годишњица ослобођења Ваљева

ПРИГОДНИ ПРОГРАМ
У СПОМЕН ПАРКУ

СУБНОР града Ваљева обележио је 81. године ослобођења Ваљева у Другом светском рату, пригодним програмом у Спомен парку „Пети пук”. Након полагања венаца на Спомен обележје, присутнима су се обратили представник Града Ваљева, Рајко Милинковић, председник СУБНОР-а Ваљева, Јово Барошевић, потпредседник СУБНОР-а Србије и Дејан Уметић, председник Скупштине СУБНОР-а Месне заједнице Лаћарак. Делегација СУБНОР-а Месне заједнице Лаћарак је по позиву Министарства културе Републике Србије 15. септембра присуствовала и Свечаној академији поводом обележавања „Дана српског јединства, слободе и националне заставе” и „150 година од Невесињске пушке” у Народном позоришту у Београду.

У спомен парку „Пети пук”

Аранђеловац

ОБЕЛЕЖЕН ДАН
ОСЛОБОЂЕЊА

На достојанственом скупу који је организовао СУБНОР Општине Аранђеловац свечано је обележен 19. септембар 1944. године када је Аранђеловац ослобођен од окупатора и њихових сарадника у Другом светском рату. У присуству представника локалне самоуправе, чланова СУБНОР-а, бројних ученика ОШ „Милан Илић Чича”, Социјалистичке омладине Србије, Социјалистичке партије, Музеја, Центра за културу Аранђеловац, Удружења Омладина Аранђеловац и представника медија, одата је пошта и положени су венци ослободиоцима града на спомен комплексу „Партизанско гробље”.

На спомен комплексу „Партизанско гробље”

Кладово

ПОЛОЖЕНИ ВЕНЦИ
НА СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА

Поводом обележавања 22. септембра, Дана ослобођења Општине Кладово од фашистичког окупатора, венце и цвеће на спомен обележја у граду и у Вајуги положили су Саша Николић, председник општине Кладово са сарадницима, Радован Арежина, помоћник министра Државне управе и локалне самоуправе, председник СО Кладово Миодраг Савић, представници амбасаде Руске Федерације Александра Симонина, шеф конзуларног одељења и Дмитри Мокров, војни и ваздухопловни аташе, представници Удружења „Братство“, ОО СУБНОР-а и представници руске компаније „Силуовие машини“.

Кладово 22. септембра „Пети пук“

33. годишњица од оснивања ПЈП

ТРИБИНА У ЧАСТ
ОБРАДА СТЕВАНОВИЋА

У просторијама Криминалистичко-полицијског универзитета 22. маја је поводом обележавања 33. годишњице од оснивања Посебне јединице полиције (ПЈП), одржана одржана је трибина „Улога и значај Посебних јединица полиције“ у част недавно преминулог генерала, Обрада Стевановића, првог и последњег команданта те јединице.

Присутним ратним ветеранима, активним полицајцима, старешинама и гостима, су се, уз поруку „у част и славу команданту ПЈП генерал-потпуковнику Обраду Стевановићу“ обратили чланови његове породице, председник СУБНОР-а Србије генерал Љубиша Диковић и бивши начелник генералштаба Војске Србије Љубиша Диковић, бивши потпредседник Владе СРЈ Никола Шаиновић, ратни командант Вукова са Дрине Милан Јоловић, хероји ПЈП и други.

На трибини су говорили и Јелена Стевановић, ћерка генерала Стевановића, ректор КПУ Зоран Ђурђевић, Саша Пантелић, председник Удружења ветерана ПЈП, пуковник у пензији Драгица Јевтовић, као и пуковник у пензији Бранко Прљевич, бивши командант 35. Одред ПЈП.

Јединице ПЈП ангажоване су од 1991. до 1999. године на сузбијању тероризма албанских екстремиста у АП Косово и Метохија током НАТО бомбардовања.

Генерал Љубиша Диковић, поручио је да су борци некадашње херојске 37. моторизоване бригаде, заједно са припадницима ПЈП МУП-а Србије херојски одбранили отаџбину у борби против, на папиру, надмоћнијег непријатеља. „Трибине су најјаче оружје у миру на задатку чувања истине“, навео је генерал Диковић.

Саша Пантелић, председник Удружења ветерана ПЈП, је додао да је генерал Стевановић цео свој век посветио служби и одбрани државе.

Милан Јоловић Легенда, ратни командант Вукова са Дрине, је у емотивном говору поручио да су Срби преко Дрине спокојни јер је мајка Србија увек уз њих.

Бивши потпредседник Владе СРЈ Никола Шаиновић изјавио је да је обавеза свих грађана да наставе борбу својих предака.

„Дуг који имамо према овој борби, према сећању на Обрада и према сећању на све наше другове којих више нема или оне који су рањени, који су изгубили породице и најближе, ми немамо другу могућност осим да наставимо њихову борбу“, рекао је Шаиновић.

ПЈП била једном једна јединица...био једном један командант

Апатин

ДАН ОПШТИНЕ

Обележавање Дана општине започето је 24. октобра полагањем цвећа и венаца на спомен обележја палим борцима за ослобођење. Овом чину присуствовале су бројне делегације борацких организација, представници војске, удружења грађана и политичких партија. У име организатора, општине Апатин и СУБНОР-а, присутнима се пригодним говором обратио председник СУБНОР-а Стево Драча, истакавши значај очувања сећања на оне који су дали живот за слободу.

У сали Културног центра

Гружа

У СРЦУ ШУМАДИЈЕ

Поводом годишњице ослобођења ових крајева СУБНОР Кнића, локална самоуправа Кнића на челу са председником Срећком Илићем и његовим сарадницима, СУБНОР Шумадије на челу са председником Жељком В. Зиројевићем и његовим сарадницима потпредседником Велибором Стевановићем и секретаром Веселином Јакшићем СУБНОР Кнић, као и члановима породица погинулих бораца НОВЈ су у Книћу испред зграде СО Кнић на споменик ослободилаца положили венац и одали пошту палима за слободу. Претходно је председник СО Кнић г. Илић примио делегацију СУБНОР-а.

Сокобања

СЛОБОДА СА ОЗРЕНА

Поводом годишњице ослобођења Сокобање 14. август СУБНОР Сокобање је организовао свечаност и полагање венаца на спомен обележје борцима НОР-а. Венце су положили делегације општине Сокобања на челу са председником општине, Војске Србије, СУБНОР-а Књажевца, Зајечара, Бољевца, братске организације ГО СУБНОР-а Крагујевца, Косова и Метохије, организације СПС, ОРВС, као и чланови породице хероја Алексе Маркишића.

Вршац обележио 81 годину од ослобођења

ПОКЛОН СЕНИМА ХЕРОЈА

Свечаном академијом у Градској кући, у организацији вршачког СУБНОР-а и Града Вршца, и полагањем венаца на Спомен костурницу ослободиоца, у четвртак 2. октобра обележена је 81. годишњица ослобођења Вршца.

У рано јутро 2. октобра 1944. године јединице 59. и 86. гардијске дивизије и 10. пешадијског пука пешадијског корпуса Црвене армије започеле су ослобађање Вршца од немачког окупатора. Овим речима драмског уметника Ивана Ђорђевића почела је свечана академија. По традицији уручене су Октобарске награде СУБНОР-а Вршац. По завршетку свечаности у Градској кући учесници академије су се на градском гробљу поклонили сенима палих хероја у борбама за ослобођење Вршца и положили венце на Спомен костурницу ослободиоца.

Кикинда

ОБЕЛЕЖЕНА ГОДИШЊИЦА

Кикинда је 6. октобра свечано обележила 81. годишњицу Ослобођења града у Другом светском рату. Централни догађај било је полагање венаца на Споменик жртвама фашизма у периоду од 1941. до 1945. године. Скупу су присуствовали представници локалне самоуправе, бораčkih организација, Владе Републике Србије, Војске, Полиције и Амбасаде Руске Федерације, чиме је истакнут значај овог датума. Градоначелник Младен Богдан нагласио је да је 6. октобар један од најзначајнијих датума у историји Кикинде.

Суботица

81. ГОДИШЊИЦА ОСЛОБОЂЕЊА

Полагање венаца на Споменик жртвама фашизма

Суботица је 10. октобра са поносом обележила 81. годишњицу ослобођења Града од фашизма у Другом светском рату на Тргу жртава фашизма. На церемонији, присутнима се у име града Суботице обратио заменик градоначелника Срђан Самарџић који је подсетио да су 10. октобра 1944. године борци Суботичког партизанског одреда и Народноослободилачке војске Југославије, у садејству са војницима јуначке Црвене армије, ослободили Суботицу од фашистичког окупатора и да је на дан у коме је његов град извојевао дуго прижељкивану слободу, у жестоком окршају на Железничкој станици смртно рањен храбри командант Суботичког партизанског одреда Јован Микић Спартак.

Смедерево

ТРИ ХЕРОЈА

Пре 81 годину, након тродневних борби, борци два батаљона Прве крајишке бригаде уз подршку 75. корпуса Црвене армије и становништва, ослободили су Смедерево од немачког окупатора. Тим поводом, венце у парку „Три хероја“ су положили представници Гарнизона Војске Републике Србије Пожаревац, Подунавског управног округа, Града Смедерева, СУБНОР-а Србије, Градског одбора СУБНОР-а, СУБНОР-а из Раче, Бијељине, Лознице, Сремске Митровице, Ковина, Велике Планае и Младеновца, Градског одбора СПС-а и Удружења потомака ратника 1912 -1918.

Бечеј

У ЗНАКУ МЛАДОСТИ И СЛОБОДЕ

Дан ослобођења Бечеја 8. октобар, традиционално је обележен низом догађаја који су окупили грађане, представнике локалне самоуправе, институција, удружења, као и госте из других градова и места.

Полагањем цвећа и венаца на споменик борцима НОР-а и жртвама фашизма одата је пошта свим генерацијама бораца за слободу и прво на живот достојан човека који су своје животе уградили у темеље слободе.

Крушевац

СВЕЧАНОСТ ПОВОДОМ ДАНА ОСЛОБОЂЕЊА

Крушевац је низом манифестација обележио 14. октобар, датум када је пре 81 годину град ослобођен у II Светском рату од окупатора и то је дан када је пре 107 година Крушевац ослобођен од непријатеља у Великом рату.

Делегација СУБНОР Србије – ГО Крушевац на челу са председником удружења Бојаном Томићем, положила је венце на Споменик посвећен војницима, полицајцима и припадницима резервног састава погинулим у ратовима од 1991 до 1999. године, на Споменик посвећен Српским ратницима палим у ослободилачким ратовима 1912–1918 и на Споменик посвећен црвеноармејцима, погинулим на данашњи дан 1944. године, у током завршних борби за ослобођење Крушевца у Другом светском рату на реци Расини, где је у организацији Културног центра Крушевац изведен пригодан уметнички програм.

Спомен парк „Слободиште“

Сомбор

У ЗНАК СЕЋАЊА

У знак сећања на дан када је 1944. године Сомбор ослобођен од фашистичке окупације, положени су венци на Споменик партизанским борцима, Споменик борцима Црвене армије, Споменик бугарским жртвама и Споменик жртвама фашистичког терора.

Почаст жртвама Другог светског рата одали су делегација Града Сомбора, делегација СУБНОР-а, делегација Војске Србије, делегација Амбасаде Руске Федерације, делегација Амбасаде Републике Бугарске, Многобројна борацка удружења, Коло српских сестара и ОО СУБНОР Суботица.

Рума

81 ГОДИНА У СЛОБОДИ

Низом пригодних свечаности у Руми обележена је 81. годишњица ослобођења Руме у Другом светском рату — када су грађани Руме заједно са јединицама Народноослободилачке војске и Црвене армије, коначно дочекала слободу.

Након пријема у Градској кући, делегације су на Градском гробљу положили венце на спомен-обележје жртвама Другог светског рата.

Обележен је Дан ослобођења од фашизма у Другом светском рату

НОВИ САД
ГРАД ХЕРОЈ

СУБНОР Града Новог Сада обележио је 23. октобра Дан Ослобођења од фашизма у Другом светском рату.

Погинулим борцима НОР-а и жртвама фашизма пошта је одата полагањем цвећа на Спомен гробљу у Новом Саду. Цвеће и венце положили су градоначелник Новог Сада и председница Скупштине Града, представници Војске Србије, Јужнобачког управног округа, представници СУБНОР-а Града Новог Сада и делегација Резервних војних старешина.

„Ослободиоци Новог Сада су у темеље наше данашње слободе уградили своје животе. Наша је дужност да чувамо то наслеђе, не само полагањем венаца и речима захвалности, већ и одговорним деловањем – кроз изградњу града у којем слобода, равноправност и достојанство сваког човека представљају неприкосновене вредности” – истакао је градоначелник Новог Сада Жарко Мићин.

Централна свечаност под називом „Нови Сад – Град херој” одржана је традиционално у Дому Војске уз богат културно уметнички програм.

Сремска Митровица

ОБЕЛЕЖЕНО
ОСЛОБОЂЕЊЕ

У Сремској Митровици је 31. октобра обележено 107 година од ослобођења града у Првом светском рату и 81 година од ослобођења у Другом светском рату.

Полагањем венаца и пригодним програмом грађани, представници локалне самоуправе и бројних удружења одали су пошту борцима који су дали живот за слободу града.

У склопу обележавања ослобођења Сремске Митровице у холу Основне школе „Трива Витасовић Лебарник” у Лаћарку је свечано отворена изложба „Нацистички прогон словеначког становништва током Другог светског рата (1941–1945)” аутора Вање Санадер. Изложбу је отворио генерални секретар СУБНОР-а Србије Зоран Јаковљевић

Инђија

ОБЕЛЕЖЕН ДАН
ОСЛОБОЂЕЊА

Пријемом за чланове СУБНОР-а и делегације из земље и региона у згради општине Инђија започело је обележавање 22. октобра Дана ослобођења општине у Другом светском рату.

Након пријема у сали општине Инђија, венци и цвеће положени су на споменик Подунавско-партизанском одреду у центру града и на споменик страдалим борцима Совјетске армије сахрањеним у Инђији. Венце су положили делегације из земље и окружења – представници Војске Србије, локалне самоуправе, Амбасаде Руске федерације, СУБНОР-а Србије и АП Војводине, Удружење ваздухопловаца Војводине СУБНОР-а Инђије, Новог Сада, Шида, Руме, Куле, Сребреника, Бијељине, Брчког, Вуковара, Ветерани Срема и грађани.

Сајам књига – Београд

ХАРТИЈЕ ЈЕДНОГ ВРЕМЕНА НЕМАЧКА РАТНА ПРОПАГАНДА 1941–1944

Представљена публикација истоимене изложбе аутора Милице Јаковљевић

Књига „Хартије једног времена – немачка ратна пропаганда 1941–1944” представља пратећу публикацију истоимене изложбе, уприличене у Галерији Војног музеја 2023. године, поводом обележавања 145 година од оснивања Војног музеја у Београду. Милица Јаковљевић написала је добро структурирану и садржајну уводну студију у којој се издваја више поглавља, од општих сазнања о историји пропаганде и плаката, преко историјата немачке пропагандне машинерије и њених успеха, до конкретне употребе овог специфичног облика ратовања у окупираној Србији (Југославији).

Немачку ратну пропаганду током Другог светског рата обележила је употреба масовних медија, највише плаката, који су коришћени као посебна врста ратног оружја. Пропаганду су користиле све стране у ратном сукобу. Ратна пропаганда са својом техником и средствима коришћена је и на целој територији Србије (Југославије). Пропагандне активности биле су врло ефикасно средство за остварење ратних циљева.

Поред оружане борбе и пропагандна делатност била је један садржај рата, од најстаријих времена, рата као сукоба држава или других друштвених група. Ратна пропаганда је достигла свој врхунац у Другом светском рату и пропаганда је постала незаменљиво средство за вођење рата, врло често ефикасније од оружаног дејства.

Доласком нациста на власт 1933. године у Немачкој, организована је јединствена и централизована ратна пропаганда активност. Нацистичку пропаганду су спроводили Адолф Хитлер и Јозеф Гебелс, који су пропаганду сматрали примарним стратегијским и тактичким оружјем. Хитлер је за пропаганду рекао следеће: „Пропаганда нас је довела на власт, омогућила нам да очувамо власт, пропаганда ће нам дати могућност да овладамо светом”.

Немачки ратни пропагандни плакати највише су били посвећени борби за „спас Србије” од бољшевизма, и комунизма, као и владавине богатих, што је на плакатима немачке окупационе управе у Београду, заједно представљало јеврејску и комунистичку заверу. Садржајем на плакатима се шаље и порука, о немачком културном и националном идентитету дубоко укорењеном у европски простор, која поништава предрасуде о малој периферној балканској земљи.

Немачки пропагандни плакат као сликовна форма немачке пропаганде у Другом светском рату, створен је да би пренео идеологију нацизма, и порукама утицао на народе и појединце, у покушају да обликује њихове ставове, очекивања, понашања и морална начела. Поруке на плакатима су јасне, једноставне и конкретне.

Плакати настали у ратном периоду постали су аутентични документи времена – ХАРТИЈЕ ЈЕДНОГ ВРЕМЕНА.

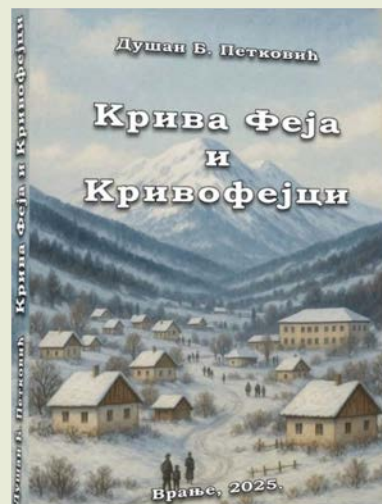
Крива Феја

ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ „КРИВА ФЕЈА И КРИВОФЕЈЦИ”

Дана 12. јула, на Петровдан – славу Криве феје, у сали Основне школе „Краљ Петар I Ослободилац” у селу Крива Феја, одржана је свечана промоција књиге Крива Феја и Кривофејци писца Душана Б. Петковића која сведочи о богатој историји овог краја – од његовог настанка па све до данашњих дана. Књига доноси драгоцену грађу о развоју села Крива Феја, као и незаборавном доприносу његових мештана у борбама за слободу. Посебно место заузима поглавље посвећено доприносу Кривофејчана у ослободилачким ратовима а нарочито учесницима рата у току НАТО агресије, међу којима је 12 бораца било на територији Косова и Метохије, док је седам њих непосредно учествовало у херојској бици на Кошарама.

Издавач књиге је СУБНОР града Враћа, који овом публикацијом чува сећање на јунаштво и достојанство предака и савременика. Промоцију књиге је водио Мирољуб Миша Стојчић уредник књиге а иста је протекла у свечаној и емотивној атмосфери, уз присуство бројних мештана, бораца, гостију и поштовалаца историје. Ова књига представља трајни споменик и подсетник на жртву и чојство људи из овог краја.

Крива Феја памти. Крива Феја сведочи. Крива Феја пише своју историју.

Пише:
Станислав
РЕСКУШИЋ

СРПСКА ГОЛГОТА И ОСТРВО НАДЕ

Стојте, галије царске! У име свесне поште
Клизите тихим ходом. Опело држим, какво не виде небо јоште
Над овом светом водом!
Милован Бојић

После великих успеха српске војске у Церској и Колубарској бици, понижени и разјарени Аустроугари са 500.000 војника, 10 ескадрила авиона и бројном речном флотилом, потпомогнути са две бугарске армије, немилосрдно су насрнули на Краљевину Србију из свих праваца.

Без обзира на невиђено јунаштво и непоколебљивост српског војника, Врховна команда доноси одлуку да се, зарад спаса народа и војске, крене у повлачење преко Албаније.

Савезници, који су пословично каснили са ратном, па и другом врстом помоћи и сада су заказали.

Гладни, измучени, болесни и уморни војници и цивили ишли су преко албанских планина у неизвесност. На овом путу српски народ је доживео један од највећих егзодуса у својој историји. У званичном извештају министра војног генерала Божићара Терзића, председнику Владе Николи Пашићу пише да је нестало, умрло, погинуло или заробљено 243.877 људи.

Ко зна каква би их судбина још задесила да руски цар Николај Други Александрович Романов није, на молбу Николе Пашића, 18. јануара 1916. интервенисао и поставио ултиматум Енглеској и Француској да ће изаћи из савезништва у рату ако се не помогне Србији и потписати сепаратни мир са Немачком.

Уплашена руским ултиматумом, свакако због својих интереса, десет дана након постављеног ултиматума, француска влада је одлучила да њена морнарица остави све друге превозе док из Албаније не буде извучена српска војска. Пребацивање наше војске трајало је од јануара, па све до априла 1916. године када је коначно пребачена и коњица. Њих око 150.000 пребачено је на острво Крф. Један део војске упућиван је на опоравак у Бизерту (Тунис), Француску, па и у Британију.

Иако, за многе нажалост прекасно, први трептај наде за Србе било је острво Крф, који је за неко време буквално био престоница ван граница отаџбине, с обзиром на то да је ту заседала и српска Влада и Скупштина и штампале се

новине на српском језику. Може се рећи да је на Крф пребачена читава држава и све институције. Треба напоменути да је отворено неколико српских школа као и гимназија. Српска државна штампарија штампала је око 100.000 бучара за описмењавање деце и неписмених.

Арчибалд Рајс је забележио да је под кирију узет један хотел на којем се виорила српска застава како би повратили морал напаћеним ратницима и улили им наду у победу и повратак кући.

Посебно, као симбол страдања, треба споменути Крфу суседно острвце Видо у Јонском мору на које су пре свих, 21. јануара 1916, приспеле моравска, пиротска и чачанска војна болница. Ускоро је стигло још неколико хиљада на смрт исцрпљених и болесних младића - регрута. Тих дана умирало је дневно и до 300 војника. У прво време сахрањивали су на каменој обали острва, а касније када то више није било могуће, чамцима су превожени и потапани у воде Јонског мора. Сматра се да је на острву Видо и у Плавој гробници, као и на 27 војничких гробаља на Крфу сахрањено око десет хиљада српских војника и регрута. (У знак пијетета прем српским војницима грчки рибари 50 година нису изловљавали рибу на овом подручју).

Ипак добар део наше војске (око 100.000) се консолидовао, залечио и одморио те био пребачен на Солунски фронт, где је одиграла значајну улогу у његовом пробоју и коначној победи сила Антанте у Првом светском рату.

Када човек размишља о овим догађајима, прво га обузме туга, али потом одмах и понос што је припадник народа који је увек био спреман на надљудске жртве зарад вишег циља. Од Косовског завета, Првог и Другог српског устанка, преко Првог и Другог светског рата, до Кошара и Паштирка, Србин је увек имао идеал који превазилази време, који превазилази страх и све земно!

Зато је наша обавеза да вечно чувамо спомен на наше претке и да у њиховим идеалима налазимо инспирацију и за сопствени живот, не дајући се обманути ласкама модерног доба. Нека им је вечна слава и хвала!

Прави избор
за Вас!

Бањица Сокобања

*Добродошли
у Бањицу*

Ваш идеални смештај у Сокобањи

- Одмор или бањско лечење радника и пензионера
- SPA програм са елементима wellness-а
- Викенд аранжмани и викенд спа аранжмани
- Настава у природи
- Свечаности и прославе

Одличан спој квалитетне туристичке понуде
са бањским лечењем и здравственим услугама

office@banjica.co.rs • www.banjica.co.rs • facebook banjica sokobanja
рецепција 018/830-224 • продаја 018/830-242